

TOIMINTAKERTOMUS

v. 2018

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT	3
2.	VUOSI 2018.....	7
3.	VAUVAPERHETYÖ	9
3.1.	Ensikoti.....	9
3.2	Vauvaperhetyön Avopalvelut	12
3.2.2	Baby Blues –toiminta	13
3.2.3	Päiväryhmä Peukaloinen	16
3.2.4	Perhetupa	18
4.	PERHEVÄKIVALTATYÖ	22
4.1	Turvakoti	23
4.2	Väkivaltatyön Avopalvelu.....	26
4.2.1	Lapsityö.....	31
4.3	Nettiturvakotitoiminta	34
5.	PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN	34
5.1	Alvari-perhetyö®	35
5.2	Tapaamispaikka	38
5.3	Ero lapsiperheessä	40
5.4	Mieskaveritoiminta®	43
6.	TYÖRYHMÄT	48
6.1	Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)	48
6.1.1	Tapahtumat	51
6.2	Vauvaperhetyöryhmä.....	52
6.3	Lapsityöryhmä	52
6.4	Työsuojelutoimikunta	53
6.5	Vastuutiimi	54
7.	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	55
8.	HENKILÖKUNTA	64
9.	KOULUTUS.....	65
10.	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ	66
11.	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI	67
12.	TALOUS.....	67
13.	TIIVISTELMÄ TILASTOSTA V. 2018	70

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT

Ensi- ja turvakotien liitto on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä **Lahden ensi- ja turvakoti ry** tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Yhdistyksen toiminnan erityisosaamisen painopisteet:

- vauvaperhetyö
- perheväkivaltatyö
- perhetyö ja eroauttaminen

Yhdistyksen toiminta on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä, jossa painottuu vanhemman ja lapsen varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen, kriisityö, väkivallan katkaisu- ja ehkäisytyö sekä eroauttaminen. Työmuodot ovat laajentuneet erityisesti avopalveluiden suuntaan.

ARVOT

Osallisuus Turvallisuus Oikeudenmukaisuus Inhimillisyys Rohkeus

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tiiviit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

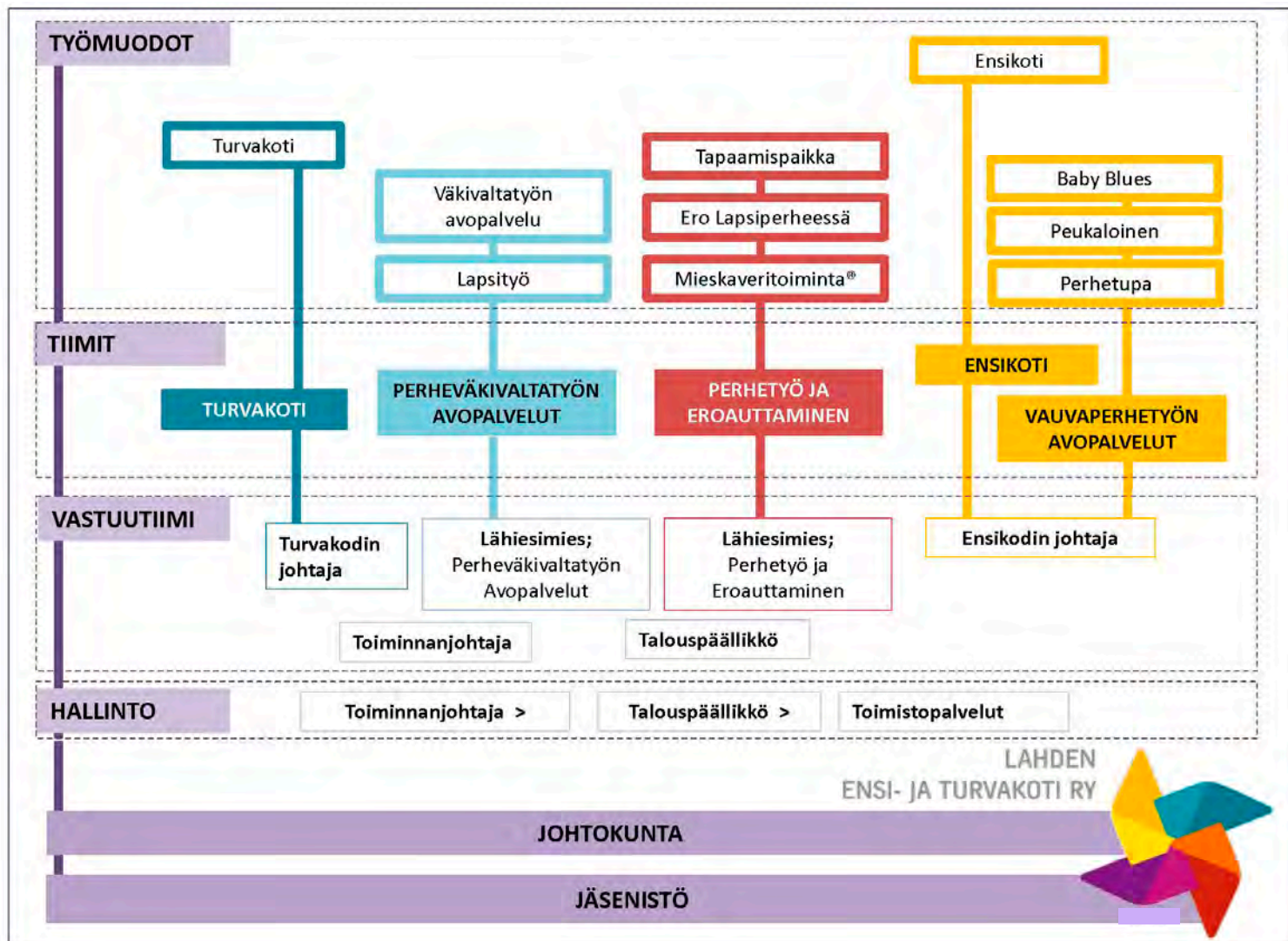
Inhimillisyys

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakkointia, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

ORGANISAATIO

YHDISTYKSEN TYÖRYHMÄT

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

Vauvaperhetyöryhmä

Lapsityöryhmä

Työsuojelutoimikunta

Vastuutiimi

TOIMINTAMUODOT:

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai pienen vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen.

VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT

BABY BLUES (v. 1993 -)

Raskausaikana sekä synnytyksen jälkeen tukea ja ohjausta vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen äideille ja perheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

Unirytmitys

Tukea vanhemmille vauvan kolmen vuorokauden unirytmitysjaksolla Perhetuvalla.

PÄIVÄRYHMÄ

PEUKALOINEN (v. 1996 -)

Tukea vauvan (0-2 v.) ja vanhemman väliseen varhaiseen vuorovaikutukseen, vanhemmuuteen sekä arkielämän sujumiseen päiväryhmätoiminnan avulla.

PERHETUPA (v. 2007 -)

Kohtaamisen ja yhdessä olemisen paikka kaikille vauva- ja pikkulapsiperheille. Avoin päivätoiminta mahdollistaa vertaistuen ja yhteisöllisyyden toteutumisen. Perhetupa tarjoaa myös lastenhoitoa ja tilat omatoimisille ryhmille.

PERHEVÄKIVALTATYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalveluyksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka –tilanteissa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELUT

AVOKRIISITYÖ (v. 1997 -)

Korjaaava ja ennaltaehkäisevää avotyötä naisille perheväkivaltatilanteissa.

JUSSI-TYÖ® (v. 1994 -)

Apua miehelle, jonka perheessä tai lähisuhteessa on väkivaltaa tai sen uhkaa.

LAPSITYÖ (1.10.2017 -)

Apua perheväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneelle lapselle sekä kriisistä selviytymisvaiheessa.

TURVALLISTEN PERHEIDEN P-HÄME (v. 2009-)

Perheen ja sen lähipiirin huomioivan turvallisuustyön toimintamallien kehittäminen ja juurruttaminen.

PERHETYÖ JA EROUTTAMINEN

ALVARI-PERHETYÖ® (v. 1989-)

Lapsiperheille kotiin annettavaa pitkäkestoista ja tiivistä tukea. Työ toteutetaan yhdessä toimien ja vuorovaikutuksessa perheen ja sen eri verkostojen kanssa.

TAPAAMISPAIKKA (v. 1985 -)

Tarjoaa erillään asuvalle lapselle ja vanhemmalle mahdollisuuden valvottuun tapaamiseen turvallisessa ympäristössä.

ERO LAPSIPERHEESSÄ

(v. 2011-2013 proj., jatkorah. v. 2014-2015, toiminta v. 2016-)

Eroperheille ennaltaehkäisevää tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

(Haetaan rahoitusta toiminnan laajentamiseen; uusperheiden kanssa työskentely.)

MIESKAVERITOIMINTA®

(v.2016 -)

Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet ovat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

VANHEMPI VANKILAN PORTILLA -hanke
(K-H:n Perhetyö ry, Hämeenlinna/
LETK ry, yhteistyöhanke)
Nana Lindholm, p. 050 573 3422
nana.lindholm@khperhetyo.fi

2. VUOSI 2018

Vuosi 2018 oli yhdistyksemme 72. toimintavuosi. Työtämme ja toimintaamme ohjasi vuosille 2016 – 2019 Ensi- ja turvakotien liiton ja sen jäsenyhdistysten kanssa yhteisesti tehty ”Rohkeasti ajassa” –otsikoitu strategia. Tässä toimintakertomuksessa yhdistyksemme työmuotojen työtä avataan ja arvioidaan tämän voimassa olevan strategian sisältöjen mukaisesti.

Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän toiminta luo keskeisesti toimintaympäristömme puitteet. Päijät-hämäläisten perheiden tarpeisiin olemme vastanneet kumppanuuden ja yhteistyön hengessä. Olemme olleet mukana valmistelemassa Päijät-Hämeeseen perustettavaa järjestöfoorumia, jonka toiminnalla on tarkoitus varmistaa järjestölähtöisen toiminnan ja palveluiden yhteensopivuus julkisten SOTE-palveluiden kanssa.

Toimintaympäristömme on ollut muutoksessa viimeksi kuluneiden vuosien aikana Lahdessa ja Päijät-Hämeessä. SOTE- ja maakuntaudistusten valmistelutyötä on tehty laajalla pohjalla. Yhdistyksemme on ollut aktiivisesti mukana hankeyhteistyössä hallitusohjelman liittyneessä maakunnallisessa LAPE-kehittämishjelmassa (Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämissuunnitelma), joka sellaisenaan päättyi vuoden 2018 lopussa. Erityisesti on keskitetty monitoimijaisen toiminnan johtamismallin valmisteluun ennakoitua tulevaa maakunnallista toimintaympäristöä. Sisällöllisesti työ jatkuu Perhekeskus-toimintamallin kehittämistyönä. Yhdistyksemme työ on keskeisesti osa maakunnallista Perhekeskusverkostoa. Perhekeskusmainen verkostoituva toiminta ja lapsiperhepalveluihin liittyvä toimintakulttuurin suunta ovat järjestötoimijoille tuttuja ja keskeisiä sisältöjä. Ponnisteluja perhekeskusmalliin pohjautuvan toimintakulttuurin vahvistamiseksi on tarpeen jatkaa.

Järjestöagentin osa-aikaisessa tehtävässä on toiminut yhdistyksemme työntekijä. Hän on työllään varmistanut koko järjestökentän nivoutumista osaksi lapsiperhepalveluita. Järjestöagentin toiminta on osa valtakunnallista Lastensuojelun Keskusliiton koordinoimaa Perheet keskiöön –hankekokonaisuutta. Valtakunnallinen yhteistyö on tukenut seudullista kehittämistyötä.

Yhdistyksemme toiminnan tuottamia lisäarvoja seudulliselle toiminnalle ovat ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vaikutustoiminta, vapaaehtoistoiminta sekä vertaistuki ja kokemusasiantuntijuus.

Väkivaltatyössä ja vauvaperhetyössä asiakasmäärät vaihtelevat vuosittain ollen vuonna 2018 hiukan edellistä vuotta pienemmät. Samalla kuitenkin kaikkia avun piiriin hakeutuneita kyettiin auttamaan. Tapaamispaikkatoiminnassa ja Ero lapsiperheessä –työssä asiakasmäärät olivat vastaavasti edellisvuotta suurempia. Merkittävä asiakastyöhömme vaikuttava seikka oli Alvari-perhetyön päättymisen. PHHYKY arvioi tilanteen omalta

kannaltaan sellaiseksi, että ostopalvelusopimuksen jatkamiselle ei ollut tarvetta. Alvari-perhetyötä tehtiin yhdistyksessämme 29 vuoden ajan. Tuota merkittävää lähes kolmen vuosikymmenen työtä juhlittiin yhteistyökumppaneiden kanssa, vaikka työ nyt päättyikin.

Perheiden kanssa tehtävän työn kehittämishanke Vanhempi vankilan portilla –hanke juurtui verkostoihin ja löysi asiakkuuksia Päijät-Hämeen alueella. Avoväkivaltatyössä lapsityön Tukea ja turvaa tässä ja nyt – lapsi ei voi odottaa –hanke oli tärkeä osa integroidun työotteon kehittämistyötä kehittäen samalla toimintamallia väkivaltaa kohdanneiden lasten auttamiseksi.

Vauvaperhetyön toiminta oli vakiintunutta. Vauva- ja lapsiosaaminen on vahvaa kaikissa työmuodoissamme. Uutena kohdennettuna avustuksena saimme hyvän pohjatyön myötä STEAn rahoituksen Pidä kiinni –hoitojärjestelmään liittymiseksi. Toiminnan tavoitteena on vauvan ja vanhemman vuorovaikutussuhteen sekä vauvaperheiden päihteettömyyden tukeminen. Lahteen perustetaan vuonna 2019 Pidä kiinni -avopalvelu-yksikkö.

Vuoden 2018 aikana yhdistyksessä kehitettiin edelleen tietoturva, järjestettiin koulutusta asiakastyön dokumentointiin liittyen ja valmistauduttiin liittymään Kanta -järjestelmään.

Kansalaisille suunnattua vaikutus- ja tapahtumatoimintaa on jatkettu monipuolisesti. Koulutustoimintaa on toteutettu itse ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään. Haluamme osaltamme rakentaa oikeudenmukaista yhteiskuntaa, joka takaa osallisuuden ja oikea-aikaisen avun ja palvelut haavoittavissa olosuhteissa eläville kaikissa elämän vaiheissa. Yhteistä työtä on tehty tämän toteutumiseksi. Tässä toimintakertomuksessa kuvaamme ja arvioimme onnistumistamme tekemästämme työstä.

Jukka Ihalainen
toiminnanjohtaja

3. VAUVAPERHETYÖ

Yhdistyksen vauvaperhetyön kokonaisuuden muodostavat ensikoti ja vauvaperhetyön avopalvelut. Vauvaperhetyön toimintamuotojen kautta tuetaan perheitä raskausajasta alkaen koko vauvaiän läpi tarjoten monimuotoista vahvistavaa, ennaltaehkäisevää ja korjaavaan toimintaa.

3.1. Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana ja myös isät osallistuvat ensikotijaksoille. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon ja kehityksen toteutumista sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Ensikotityöskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja se toteutuu yhteisössä vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen sekä ryhmä-, yksilö- ja perhekohtaisena työskentelynä.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- ja terveydenhoitoalan AMK-koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat säännöllisesti Ensi- ja turvakotien liiton koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana alueellisisissa vauvaperhetyön verkostoissa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Ensikodilla järjestettiin vuonna 2018 viikoittain säännöllisiä yhteisöpalavereita, joihin osallistuivat ensikodissa asuvat perheet sekä työntekijät. Yhteisöpalavereissa käydään läpi ensikodin arkeen liittyviä asioita ja käytäntöjä sekä suunnitellaan alkavaa viikkoa sekä tulevia tapahtumia ja ryhmiä. Yhteisöpalavereissa asiakkaat pääsevät vaikuttamaan osallistumalla ensikodin viikoittaisen toiminnan ja yhteisten pelisääntöjen suunnitteluun.

Toiminnallisia ja terapeuttisia ryhmätoimintoja kehitettiin lisää vuoden aikana. Asiakasperheille oli tarjolla erilaista ryhmätoimintaa: Vahvuutta vanhemmuuteen -ryhmä, Hoi-vaa ja Leiki -ryhmä, vauvajooga, vauvamuskari, vauvahieronnan ohjaus, hemmottelu- ja leffailtoja, vauvaa odottavien perheiden Baby Shower -juhlia sekä perheiden tulo- ja lähtötilanteen kahvituksia. Lisäksi toiminnassa huomioitiin erilaiset teemapäivät, kuten ystävänäpäivä, lastenoikeuksien päivä ja pikkujoulujuhla.

Koulutuksia vuonna 2018

Ensikodin työntekijät osallistuivat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin sekä paikallisiin koulutuksiin ja tapahtumiin. Vuoden 2018 aikana 2 ohjaajaa on osallistunut Ensi- ja turvakotien liiton järjestämään Vaativan vauva- ja väkivalta-työn prosessikoulutukseen, joka tulee päättymään keväällä 2019. Kuusi ohjaajaa on käynyt Mim-arviointikoulutuksen ja yksi ohjaaja osallistunut Hoivaa ja leiki-, raskaus- ja vauva-ajan perhe- ja ryhmäintervention ohjaajakoulutukseen. Kaksi ohjaajaa on aloittanut vuonna 2018 Päihde- ja mielenterveystyön ammattitutkinnon, joka päättyy keväällä 2019.

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta osana ensikotityötä vahvistui vuoden 2018 aikana. Ensikodin toiminnassa oli mukana 8 vapaaehtoista, jotka pääsääntöisesti toimivat vauvanhoitoapuna Vahvuutta Vanhemmuuteen -ryhmien aikana. Yhteistyö vapaaehtoisten doula-synnytystukihenkilöiden kanssa toimi hyvin ja ensikodissa oleville perheille tarjottiin aktiivisesti doulaa mukaan synnytykseen. Yksi ensikodin ohjaajista toimii doula-synnytystukihenkilötoiminnan vetäjän työparina.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Tavoitteenamme on tukea vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta ja opetella arkielämästä ja vauvanhoidosta selviytymistä kädestä pitäen. Ensikodilla työskennellään erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa. Ensikotiin tulon syitä olivat mm. vanhempien ympärivuorokautinen tuen tarve vauvan hoidossa, omien tukiverkostojen puuttuminen, nuori ikä, mielenterveys- ja päihdeongelmat, kehitysvamma, uupumus tai muut elämäntilanteeseen liittyvät kriisit.

Perheille suunniteltiin yhdessä yhteistyötahojen kanssa jokaisen perheen tarpeita vastaava palvelukokonaisuus, jonka räätälöinnissä hyödynnettiin kattavasti yhdistyksen omia työmuotoja sekä alueen muiden toimijoiden palveluita. Yhteistyötä tehtiin erityisesti yhdistyksen vauvaperhetyömuotojen sekä Jussi- ja avokriisityöntekijän kanssa.

Ensikotityötä tehtiin näkyväksi eri yhteistyötahoille esimerkiksi tutustumiskäyntien avulla, jotta kaikilla ohjaavilla tahoilla olisi tieto ensikodista ja sen toiminnan sisällöstä.

Ensikodissa vieraili vuonna 2018 Jyväskylän ensikodin ja Tampereen ensikodin työntekijöitä.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Ensikotityön kehittämistä osana maakunta- ja SOTE-uudistusta vietiin eteenpäin. Vuoden 2017 alussa aloittaneen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) kanssa jatkettiin yhteistyörakenteiden kehittämistä.

Ensikodin toiminnan kehittämiseksi hyödynnettiin yhteistyötahoilta ja asiakkailta saatua palautetta.

Yksi ensikodin työntekijöistä osallistui Baby blues -työntekijän sijaisena neuvoloiden uni-rytmitys-neuvontaan ja Lahden perhevalmennuksiin. Ensikodilla oli harjoittelujaksoilla terveydenhuollon ja sosiaalialan AMK-opiskelijoita ympäri vuoden (yht. 12 opiskelijaa). Lahden ammattikorkeakoulun kaksi sosionomiopiskelijaa teki ensikodille Tie vanhemmuuteen -esitteen, joka on suunnattu ensikotiin tuleville uusille perheille. Esite on selkeä ja lyhyt opas Lahden ensikodin toiminnasta.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ensikotityötä tehtiin tutuksi uusille ja aiemmille yhteistyökumppaneille tutustumiskäyntien ja yhteisten tapaamisten myötä. Ensikodilla vieraili vuoden aikana Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän terveydenhoitajia, opiskelijoita eri oppilaitoksista ja ensikodin toiminnasta kerrottiin mm. PHHYKYn sosiaalialan johtaville viranhaltijoille, perheneuvolan pikkulapsitiimille ja pikkulapsipsykiatrian tiimille.

Yhteistyötä jatkettiin tuttujen yhteistyötahojen kanssa myös vuonna 2018. Launeen diakoniatyöntekijät ja diakonia-toimikunta tukivat asiakasperheitä järjestämällä yhteistyössä grilli-illan entisille ja nykyisille ensikotiasiakkaille ensikodin puutarhassa kesäkuussa. Launeen seurakunnan käsityökerho Nuttujuttu sekä Hyvinkään kansalliset seniorit lahjoittivat ensikodille neulomiaan vauvanvaatteita. Lahtelainen Peikko-Group lahjoitti asiakkaille jouluisia herkkukasseja, Nosh Company Oy lahjoitti ensikodille naisten ja vauvojen vaatteita. Myös lukuisat yksityiset nimettömät lahjoittajat muistivat erilaisin tavoin ensikodin asiakkaita vuoden aikana.

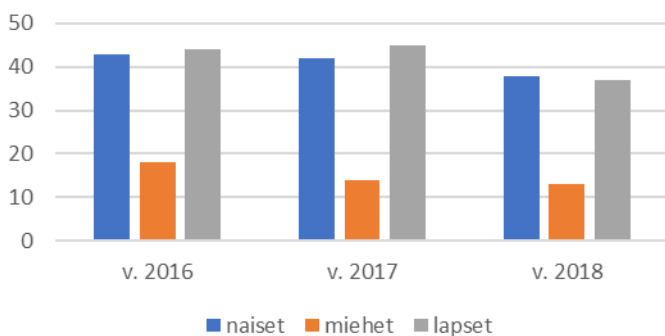
Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Asiakastietojen kirjaamista asiakastietojärjestelmä Sofiaan kehitettiin vuoden 2018 aikana. Asiakkailta kerättiin kirjallista ja suullista palautetta. Saatua palautetta käytiin läpi työryhmässä. Keväisten grillijuhlien yhteydessä kerättiin entisiltä asiakkailta palautetta ja kehittämisideoita. Vuoden 2018 aikana kehitettiin sofia-asiakastieto-järjestelmän palautelomakkeita.

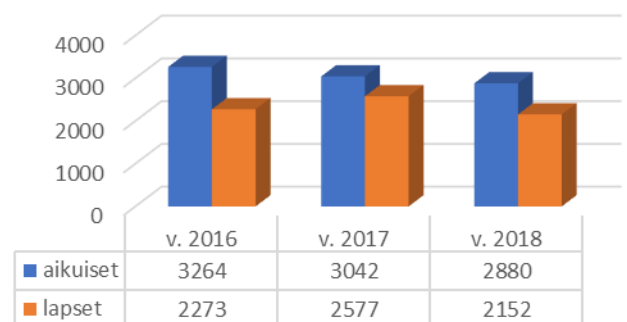
Ensikodin toimintalukuja v. 2018

ASIAKASTYÖ (9 asiakasperhehuonetta)		
Asiakkaita	88 kpl	>> perheitä 35, joissa naisia 38, miehiä 13 ja lapsia 37
Hoitovuorokausia	5032 kpl	>> aikuisten vrk 2880 ja lasten vrk 2152 (PHHYKY 2823 vrk, muut kunnat 2209 vrk)
Asiakaskuntia	17 kpl	>> Asikkala, Askola, Espoo, Helsinki, Hollola, Hyvinkää, Hämeenlinna, Ikaalinen, Jyväskylä, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Mikkeli, Nastola, Orimattila, Rantasalmi, Tampere
RYHMÄTOIMINTA		
Hoivaa ja leiki -raskausajan ryhmä	9 krt	
Vauvajooga	4 krt	
Vauvamuskari	2 krt	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Mustamäenkatu 74, 15610 Lahti)		
Henkilökunta	10 hlö	>> ensikodin johtaja, 5 vauvaperhetyöntekijää, 2 vauvaperhetyöntekijää (yö), emäntä ja laitoshuoltaja
Opiskelijoita	8 hlö	>> sosiaali- ja terveydenhuoltoala
Vapaaehtoisia	8 hlö	>> vauvanhoito
Rahoitus		
		>> Ensikotitoiminta rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamalla hoitopäivämaksuilla; aikuinen 162,40 €/vrk, lapsi 162,40 €/vrk
PHHYKY (kuntayhtymä)	458 455,20	€
Muut kunnat	358 741,60	€
Muut tuotot	10 644,44	€
Tuotot yhteensä	827 841,24	€

Ensikodin asiakkaat v. 2016 - 2018

Ensikodin hoitovuorokaudet v. 2016 - 2018

3.2 Vauvaperhetyön Avopalvelut

Yhdistyksen vauvaperhetyön avopalveluissa työtä tehdään vahvistavasta, ennaltaehkäisevästä ja auttavasta näkökulmasta. Vauvaperhetyö auttaa vanhempia kohtaamaan vauvan odottamiseen, syntymään ja ensimmäisiin vuosiin liittyviä tunteita sekä tukee vanhempia vauvaperhearjen haasteissa. Vauvaperhetyön avopalveluihin kuuluvat Päiväryhmä Peukaloinen, Baby Blues ja Perhetupa. Vauvaperhetyön avopalvelun työmuodot kokoontuivat säännöllisesti yhteen vuoden aikana tiimipalaverien merkeissä.

Vuonna 2018 haettiin STEAlta avustusta Pidä kiinni -avopalveluyksikölle, jonka toiminnan aloittaminen on tavoitteena kevään 2019 aikana. Pidä kiinni -hoitojärjestelmä on Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnallinen vauvalähtöisen päihdetyön muoto. Työskentelyn tavoitteena on taata fyysisesti ja psyykkisesti turvalliset olosuhteet vauvalle sekä tukea vanhempia päihdeettömyydessä ja vanhemmuuteen kasvamisessa.

3.2.2 Baby Blues –toiminta

Baby blues -vauvaperhetyö tukee vauvaa odottavia vanhempia sekä synnytyksen jälkeen masentuneita äitejä ja heidän perheitään. Toiminnassa painotetaan erityisesti vanhempien ja lasten välistä varhaista vuorovaikutusta, odottavan äidin stressiin tai masennukseen vaikuttavaa työskentelyä sekä vanhemmuuden merkitystä parisuhteessa. Doulatukihenkilötoiminnalla tuetaan erityisen tuen piirissä olevia äitejä tai perheitä jo raskausaikana hyvään ja turvalliseen synnytyskokemukseen. Imetystukihenkilötoiminnalla tuetaan äitiä varhaiseen imetykseen ilman stressiä. Unirytmitysohjauksella tuetaan ja ohjataan vanhempia 6-12 kk ikäisten lasten kotirytmityksessä. Baby blues asiakassuhteeseen ei tarvita erillistä lähetettä.

Toiminnalla tuetaan vauvaperheitä kun

- äiti masentuu raskausaikana tai synnytyksen jälkeen
- äidillä on raskaudenaikaista stressiä tai huolta
- äidillä tai vanhemmilla on uupumusta
- perheessä tarvitaan tukea vanhemmuuteen
- lapsen syntymä aiheuttaa ongelmia parisuhteeseen
- perhe tarvitsee käytännön neuvoja vauvan hoidossa esim. unirytmitys, varhainen imetys
- raskausaikana tai synnytyksessä, kun äiti tai vanhemmat haluavat tukea tulevaan synnytykseen

Palveluvalikko

- Unirytmityspuhelinneuvontaa
- Unichat-toimintaa
- Unirytmitysohjausta neuvoloissa
- 3 vuorokauden unirytmitys yli puolivuotiaille tarvittaessa
- Perhetapaamiset vauvaperheille
- Yksilö-, pari- sekä verkostotapaamiset
- Doula-vapaaehtoistoimintaa erityisen tuen piirissä oleville perheille; synnytystukihenkilötoiminta sekä imetystukihenkilötoiminta

Työn tavoitteena on selvittää perheen tuen tarve ja muoto sekä auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Raskaudenaikaisen työskentelyn

ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Tavoitteena on myös tukea ja rohkaista äitiä tai vanhempia tulevassa synnytyksessä.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Doula-vapaaehtoistoimintaa on vahvistettu ja kehitetty raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeisen ajan tukemiseen vauvan saaneissa perheissä. Vuonna 2018 tukea on ohjattu erityisen tuen tarpeessa oleville yksin odottaville äideille tai perheille. Doula-vapaaehtoistukihenkilötoimintaa on suunnattu enemmän myös ensikotiasiakkaiden, yksinodottavien sekä maahanmuuttajaperheiden tueksi.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Yhteistyö neuvoloiden kanssa on ollut tiivistä. Baby blues -työmuoto on mukana neuvoloiden järjestämässä perhevalmennuksessa kerran kuukaudessa. Valmennuksessa oli 104 osallistujaa vuoden aikana. Asiakastyössä on jalkauduttu Lahden keskustan, Orimattilan sekä Salpakankaan neuvolaan. Neuvoloissa tavattuja unirytmiperheitä oli yhteensä 92.

Työmuoto on ollut mukana valtakunnallisessa unichat-toiminnassa, jossa voi keskustella yksilöllisesti tai ryhmässä vauvan uneen ja hoitoon liittyvistä asioista. Kolmen vuorokauden laitosunirytmitykset ovat toteutuneet Perhetuvan tiloissa noin kerran kuukaudessa.

Baby blues -avopalvelun asiakastyötä on tehty myös yhteistyössä eri verkostojen sekä yhdistyksen omien työmuotojen kanssa.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Suomen doulat ry, STEA ja Ensi- ja turvakotien liitto neuvottelivat doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvistä ehdoista. Tavoitteena oli löytää ne rajapinnat, jotka määrittävät asiakkuuden yksityisten doulien tai liiton vapaaehtoisdoulatoiminnan suhteen. Neuvotteluissa päädyttiin siihen, että Ensi- ja turvakotien liiton vapaaehtoisdoulatoiminnassa tarjotaan tukea erityisen tuen piirissä oleville yksin synnyttäjille tai vanhemmille.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen saanut työntekijä, unirytmityksessä toimii tarvittaessa rytmitykseen koulutettu tuntityöntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa oli mukana 13 kurssitettua vapaaehtoista.

Työntekijän ammatillisuutta ja työkykyä ylläpitävät työnohjaus, konsultaatiotuki sekä ammatillisuutta tukevat koulutukset. Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatukriteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby blues -työhön sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Skypen avulla järjestetään ryhmätyönohjausta sekä toimintaan liittyviä keskusteluja noin

neljä kertaa vuodessa. Näiden lisäksi työmuodolla on tukena yhdistyksen omat laatukriteerit ja strategiasuunnitelma.

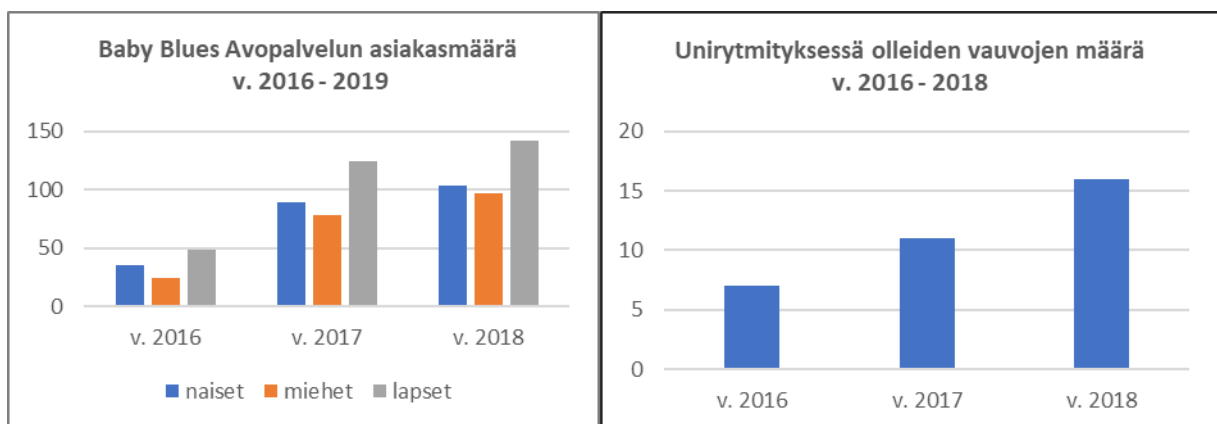
Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Yhteistyötä tehdään erityisesti Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöryhmän, Lahden neuvoloiden, lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -toiminnan piiriin. Doula-vapaaehtois-toiminnassa yhteistyötä on suunniteltu ja kehitetty yhdessä Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosaston kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa asiakastyössä sekä asiakkaiden ohjauksessa oikeaan työmuotoon.

Baby blues -työntekijä kuuluu Lahdessa toimivan vauvaverkoston työryhmään. Ryhmään kuuluu kuntien ja järjestöjen vauvaperheiden kanssa työskenteleviä työntekijöitä. Yhteistyön tavoitteena on kehittää ja järjestää joustavaa ja nopeasti vauvan ja vanhempien tarpeeseen reagoivaa toimintaa, huolehtia tiedottamisesta sekä antaa konsultaatio- ja vertaistukea vauvaperhetyöntekijöille. Vapaaehtoistoimintaan liittyen työmuoto osallistuu myös Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston toimintaan.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Baby blues -vauvaperhetyöhön, unirytmitykseen sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan on kehitetty asiakas- sekä yhteistyöverkostojen palautekyselyt. Kyselyt toteutetaan Baby blues -vauvaperhetyössä asiakkuuden päättyessä, unirytmiohjauksessa kuukauden sisällä ohjauksen antamisesta ja Doula-vapaaehtoistoiminnasta kerran vuodessa. Yhteistyöverkostolta palautetta kysytään kerran vuodessa. Toimintaa kehitetään saadun palautteen perusteella ja tehdään aktiivista itsearviointia sen suhteen, tehdäänkö tavoitteiden ja kohderyhmän näkökulmasta oikeita toimenpiteitä. Ensi- ja turvakotien liitto seuraa lisäksi toiminnan vaikuttavuutta valtakunnallisesti.

Baby Blues -toiminnan toimintalukuja v. 2018

ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	392 hlö	>>	perheitä 119, joista
Avopalvelu	343 hlö		avopalveluperheitä 104 (naisia 104, miehiä 97, lapsia 142)
Unirytmitys	49 hlö		unirytmityisperheitä 15 (naisia 16, miehiä 13, lapsia 16+4)
Unirytmitysvuorokausia	46 kpl	>>	(unirytmityksessä 16 vauvaa)
Unirytmityснеuvonta (jalkautuva työ)	92 kpl	>>	neuvoloissa tavattuja unirytmityisperheitä
Asiakaskuntia	7 kpl		Haapajärvi, Hollola, Hyvinkää, Lahti, Myrskylä, Mäntsälä, Orimattila
RYHMÄTOIMINTA			
Kurdiäitien ryhmä	1 krt	>>	osallistujia 19
PHHYKY neuvolan perhevalmennus	9 krt	>>	osallistujia 104
Launeen srk/Nikkilän perhekerho	1 krt	>>	osallistujia 24
DOULATOIMINTA			
Doula-tukisuhteita	13 kpl	>>	tapaamiskertoja 53 kpl
Doula-vapaaehtoisten ryhmä	11 krt	>>	osallistujia 25 hlö
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 23, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	>>	vauvaperhetyöntekijä (lisäksi unirytmitystyöntekijä tarvittaessa)
Rahoitus			Avopalvelu rahoitetaan pääosin STEAn avustuksella,
STEAn	60 000,00	€	Unirytmitystoiminta käyttäjäkuntien maksamilla
Kuntien korvaukset	9 338,00	€	korvauksilla; 203 €/vrk
Muut tuotot	1 344,00	€	
Tuotot yhteensä	70 682,00	€	

3.2.3 Päiväryhmä Peukaloinen

Päiväryhmä Peukaloinen palvelut on tarkoitettu vauvaa odottavalle tai alle 2-vuotiaan lapsen perheille, joissa arki ei suju, lapsi ei saa ikätasoaan vastaavaa hoitoa ja/tai perheet, jotka ovat muusta syystä tehostetun avomuotoisen tuen tarpeessa.

Työskentelyn piirissä olevilla asiakkailla voi olla eriasteisia mielenterveys- ja päihdeongelmia tai taitamattomuutta arjen hallinnassa. Useimmissa perheissä ongelmat ovat ylisukupolvisia. Työskentelyn tavoitteena on lapsen fyysisen ja psyykkisen kehityksen turvaaminen, lapsen ja vanhemman välisen suhteen ja vuorovaikutuksen vahvistaminen sekä perheen hyvinvoinnin edistäminen. Asiakkaat hakeutuvat päiväryhmään mm. Päijät-Hämeen keskussairaalan pikkulapsipsykiatrian, neuvoloiden, perhetyön ja lastensuojelun ohjaamina. Päiväryhmän toimintaa vuoden aikana jaksottavat motivointi-, ryhmä- ja jälkityöskentely.

Motivointityöskentelyn jälkeen osa perheistä aloittaa päiväryhmässä. Päiväryhmäkauden päätyttyä perheet voivat halutessaan osallistua jälkityöskentelyyn. Päiväryhmätyö on suunnitelmallista vertaisryhmätoimintaa. Ryhmäprosessin seuranta ja ohjaus ovat työntekijöiden vastuulla. Työskentelylle luo pohjaa perheen, lähettävän tahon ja päiväryhmän ohjaajien kanssa laadittu suunnitelma perheen yksilöllisistä tavoitteista, joihin perhe pyrkii sitoutumaan ryhmäkauden ajaksi. Työskentelyn etenemistä seurataan per-

hekohtaisesti. Päiväryhmäjaksoson aikana perheitä tuetaan kotikäynnein ja tarvittaessa perheenjäsenten yksilötapaamisilla. Ryhmäjaksot, joita tarjoamme vuoden aikana kaksi, sisältävät 5 vrk:n intensiivikuntoutusjakson Sopukan koulutus- ja perhekuntoutuskeskuksessa Sipoossa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vuoden 2018 toiminnassa oli mukana 14 perhettä. Luku sisältää sekä motivointi-ryhmäettä jälkityöskentelyperheet. Työskentely perheissä painottui varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen ammatillisen ohjauksen ja vertaistuen yhdistelmällä. Osassa perheitä työskentely aloitettiin jo raskausaikana. Mentalisaation keinoin ja ryhmässä tapahtuvalla reflektiolla työskentelyä syvennettiin asiakkaita osallistavaksi prosessiksi.

Sosiaalisena kuntoutuksena kevään ryhmäjaksolla retkeiltiin puistoissa ja tutustuttiin Lahteen lapsiperheiden kotikaupunkina. Päiväryhmätoiminnassa mukana olleet perheet osallistuivat intensiivikuntoutusjaksolle Sopukan koulutus- ja perhekuntoutuskeskuksessa Sipoossa keväällä ja syksyllä.

Toiminnassa mukana kävi viikoittain yhdistyksen vapaaehtoinen avustavissa tehtävissä. Vuoden aikana toiminnassa oli kaksi opiskelijaa työssäoppimisjaksoilla, tutustuen samalla Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen toimintaan; keväällä sosionomiopiskelija ja syksyllä sairaanhoidonopiskelija.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Eri lähtökohdista tuleville perheille tarjottiin yhdenvertainen työskentely-ympäristö vertaisryhmässä. Yhdistävänä tekijänä asiakkailla oli vauvaperheiden arjen kohtaaminen sekä arjesta selviytyminen haasteellisessa elämäntilanteessa. Vertaisryhmässä perheet saivat jakaa kokemuksiaan ja mahdollisuuden vertaistukeen.

Uudistuminen ja joustavuus

Toimintakautena työntekijät osallistuivat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin työmuotokohtaisiin koulutuspainotteisiin työkokouksiin. Työkokouksissa keskusteltiin konsultatiivisesti päiväryhmien hyviksi koetuista työkäytännöistä ja siirrettiin niitä osaksi työskentelyn arkea. Työntekijät suorittivat Suomen mielenterveysseuran järjestämän kolmi-päiväisen Lapset puheeksi -menetelmäkoulutuksen. Toinen työntekijöistä on mukana Vanhempi vankilan portilla -työryhmässä.

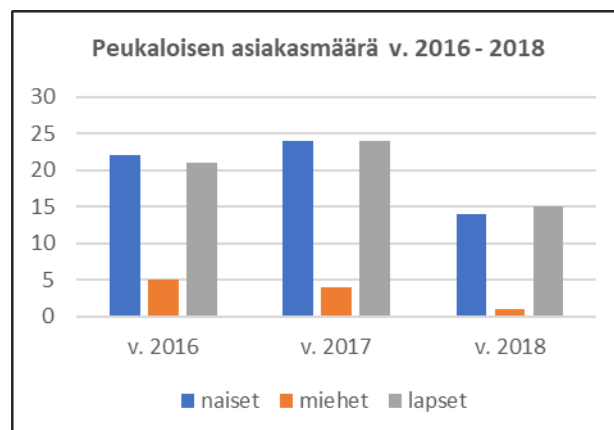
Kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Asiakastyötä tukivat toimivat paikalliset verkostot. Työskentely tapahtui vuoropuhelussa alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa. Asiakasprosessin arviointi tapahtui yhdessä perheen sekä lähettävän tahon kanssa.

Vaikuttavuuden arviointi

Toimintaa ohjaa Ensi- ja turvakotien liiton laatimat Vaativan vauvaperhetyön laatukriteerit. Asiakkailta kerättiin kirjallinen palaute päiväryhmäjaksosta sekä erillinen palautekysely intensiiviviikosta. Tiiviin verkostotyöskentelyn aikana yhteistyökumppaneilta saatu palaute on voitu hyödyntää viiveettömästi. Toimintaa kehitettiin asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta saadun palautteen perusteella.

Peukaloisen toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	30 kpl	>> perheitä 14, joissa naisia 14, miehiä 1 ja lapsia 15 (sisältää motivointi-, ryhmä- ja jälkityöskentelyperheet)	
Asiakaskuntia	1 kpl	>> Lahti	
RYHMÄTOIMINTA			
Päiväryhmäpäiviä	79 kpl	>> kevät ja syksy	
Intensiivikuntoutusjaksot	2 kpl	>> á 5 vrk Sopukan koulutus- ja kuntoutuskeskus, Sipoo	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 24, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	>> vauvaperhetyöntekijöitä	
Opiskelijoita	2 hlö	>> sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan pääosin STEAn avustuksella	
STEAn avustukset	111 000,00	€	
Muut kunnat	631,31	€	
Tuotot yhteensä	111 631,31	€	

3.2.4 Perhetupa

Perhetupa on Lahden keskustassa sijaitseva vauva- ja pikkulapsiperheiden matalan kynnyksen kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Perhetuvan toiminta on suunnattu Päijät-Hämeen lapsiperheille, joilla on 0-6 -vuotias lapsi. Mukaan voivat tulla myös isovanhemmat, sisarukset, ystävä, tukihenkilö. Lastenhoito on suunnattu 0-6 -vuotiaille lapsille. Perhetuvan avoin toiminta on avoinna neljänä päivänä viikossa (ti, ke, pe klo 9-14 ja to klo 12-15). Vertaisryhmät voivat käyttää tiloja maksutta iltaisin ja viikonloppuisin.

Perhetuvan toiminta on ehkäisevää ja vahvistavaa lastensuojelutyötä, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa vanhempien jaksamista. Perhetupa on toiminut alusta asti perhekeskusmaisesti kohtaamispaikkatoiminnan ja kumppanuuksien osalta. Perhetuvan toiminta on kuntalaisia hyödyttävää ja muiden toimijoiden palveluja täydentävää. Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Matalan kynnyksen kohtaamispaikka -toiminnalla on mahdollistettu vertaistuen ja yhteisöllisyyden toteutumista sekä tuettu ihmisten osallisuutta. Tarkoituksena on ollut vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa perheiden sosiaalisia suhteita. Toiminta on kansalaistoimintaa ja perheille vapaaehtoista. Perheet tuottavat itse toimintaa osallistumalla. Asiakaskyselyn tuloksena vanhemmat kokivat olevansa vähemmän yksinäisiä ja saaneensa uusia aikuiskontakteja.

Tavoitteena on ollut myös tukea perheiden vertaistuen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteutumista. Kyselyn tuloksena vanhemmat kokivat saaneensa tukea toisilta vanhemmilta ja pystyneensä myös antamaan vertaistukea. Vanhemmat saivat uusia näkökulmia tilanteeseensa, myös osallisuuden kokemus lisääntyi. Asiakaskyselyssä vanhemmat vastasivat, että Perhetupa on merkittävästi vaikuttanut arjessa jaksamiseen. Lähes kaikki vastaajat kokivat, että Perhetuvalle on hyvin matala kynnyks tulla ja että siellä on turvallinen ilmapiiri. Myös lapsen turvallisuuden tunne lisääntyi. Perhetupa on merkityksellistä toimintaa vauva- ja pikkulapsiperheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä vertaistoiminnan mahdollistajana. Lapset mallintavat toisten lasten tekemisiä sekä saavat ikätasoistaan seuraa ja oppivat sosiaalisia taitoja.

Lapsilähtöinen työote toteutui nostamalla lapset toiminnan keskiöön. Lapset huomioitiin toiminnassa monin eri tavoin ja lapsen omalla tasolla. Toiveita kysyttiin myös lapsilta ja perheiltä. Vauvoille ja pikkulapsille tarjottiin monipuolista viriketoimintaa huomioiden lapsen ikä ja kehitysvaihe. Toimintatuokioita toteutettiin runsaasti eri teemoilla. Perhetuvalla työskentelee 50 % lastenohjaaja, joka mahdollisti yksilöllisemmän lasten huomioiden. Harjoittelijat ja vapaaehtoiset osallistuivat myös toimintoihin.

Toteutuksissa huomioitiin juhlapyhät ja vuodenajat. Esimerkkejä toteutuneista perheiden toimintatuokioista; ystävänpäiväkorttiaskartelua, pääsiäisenviettoa (virpomavitsojen tekoa ja munien etsintää), vappujuhla (kasvomaalausta, ilmapalloeläimiä ja ongintaa), äitienpäiväkorttiaskartelua, loruttelutuokioita, väritaitelua, Perhetuvan olympialaiset, syysaskartelua, vauvanpäivän juhla (aistihuone, vauvahierontaa), kankaanpainantaa, isänpäiväkorttien tekoa, lapsenoikeuksien päivän juhla (kasvomaalausta, pöytäteatteria, vauvahierontaa), itsenäisyyspäivän linnanjuhlat, joulukorttiaskartelua, pyhäinpäivänä tuikkulyhtyjen tekoa, pikkujoulut (piparienleivontaa, Joulumaa, joulupukki), pop-up kirpputori, juhannusjuhlat, yhdessä leipomista. Lasten kanssa toteutettiin myös yksilöllistä toimintaa (satujen lukeminen, leikkiminen). Ulkopuoliset tahot toteuttivat mm.

nukketeatteria, pop-up valokuvausta, koruaskartelua, Sinfonia Lahti lastenkonsertin, erilaisia tuote-esittelyjä, vauvanruokakurssin.

Vanhempien yksilölliseen kohtaamiseen ja tukemiseen Perhetupa sai tarpeellista lisäresursseja yhdistyksen 50 % perhetyöntekijästä, jolla on erityisosaaminen erityöstä. Hän keskittyi perheiden yksilölliseen kohtaamiseen. Vanhemmilla oli mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun eri tilassa mm. lapsen nukkumiseen, omaan jaksamiseen tai parisuhteeseen liittyen. He saivat tukea omaan vanhemmuuteen, muuttuneeseen elämäntilanteeseen ensimmäisen lapsen synnyttyä sekä parisuhdeongelmiin. Asiakaskyselyssä nousikin esille se, että vanhemmat pitivät tärkeänä mahdollisuutta kahdenkeskiseen keskusteluun työntekijän kanssa. Perhetuvan tiloissa kokoontui erilaisia perheiden vertaisryhmiä sekä yhdistyksen työmuotojen ryhmiä. Ryhmät kokoontuivat maksutta. Viikonloppuisin tiloja vuokrattiin lasten syntymäpäiväjuhlia tai ristiäisiä varten.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Perhetuvan toiminta on perheille maksutonta ja toimintaan voi tulla anonyymisti. Toiminnalliset tuokit sekä musiikkituokit olivat maksuttomia ja vapaaehtoisia. Kahvittelemaksu on vapaaehtoinen. Perhetuvalla käyvät perheet ovat erilaisista sosiaalisista lähtökohdista ja elämäntilanteista. Ulkomaalaisia ja toisilta paikkakunnilta muuttaneita käy myös säännöllisesti. Vanhemmat voivat itse päättää, mitä kertovat muille perheille tai työntekijöille. Vaikutuksena lapsi sekä vanhempi kokevat olevansa merkityksellinen ja samanarvoinen sekä kuuluvansa yhteisöön ja yhteiskuntaan. Perhetuvalla voi käydä itselleen sopivana ajankohtana toiminnan aukioloaikoina ilman ilmoittautumista.

Vanhemmilla on yksinäisyyttä, uupumista, erotilanteita, lapsen hoidossa haasteita, arjen erilaisia muutoksia ja kuormittavia asioita, verkostojen vähyyttä. Perhetuvan toiminta on lisännyt perheiden sosiaalisia kontakteja ja turvaverkkoja sekä ehkäissyt vanhempien uupumista.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Perhetuvan toiminta on avointa ja läpinäkyvää lastensuojelujärjestön työtä. Lapsiperheiden yhteiskunnallista tilannetta ja toimintaympäristön muutoksia on seurattu. On myös pyritty kuuntelemaan lasten ja vanhempien ääntä sekä tarpeita. Työntekijät seuraavat lapsiperheiden asioita paikallisella ja yhteiskunnallisella tasolla. Työntekijät ovat olleet mukana eri lapsiperhetahojen yhteistyössä ja kehittämistoiminnassa. Työntekijät ovat osallistuneet lisäkoulutuksiin ja työn ammatilliseen kehittämiseen.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Perhetupa on osa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostoa. Vastaava työntekijä toimii myös Päijät-Hämeen järjestöagenttina (50 %) ja on mukana maakunnan perhekeskusten kehittämistyössä. Perhetuvan työntekijät ovat mukana Päijät-Hämeen kohtaamispaikaverkostossa.

Perhetupa toimi yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Keskeinen yhteistyötaho olivat neuvoloiden terveydenhoitajat (perheiden ohjaus, tiedotus, yhteinen perhevalmennus). Lapsiperheiden kotipalvelun kanssa toteutui monitasoista yhteistyötä (asiakasohjaus, palvelun info). Perhetuvan työntekijä oli mukana eri toimijoiden verkostopalaverissa; Lape-työryhmät, lapsiperhetoimijat, vauvaverkko, Yhteinen Päijät-Häme -hanke, Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto, kohtaamispaikkaverkosto. Perhetuvan työntekijä oli mukana yhdistyksen vauvatyön ja Dilan toteuttamassa Haikara-kahvilassa, joka toteutui PHHYKY:n Perhetilkussa. Oppilaitosyhteistyötä tehtiin harjoittelussa olevien sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden osalta. Vapaaehtoisille tarjottiin osallistumisen mahdollisuuksia.

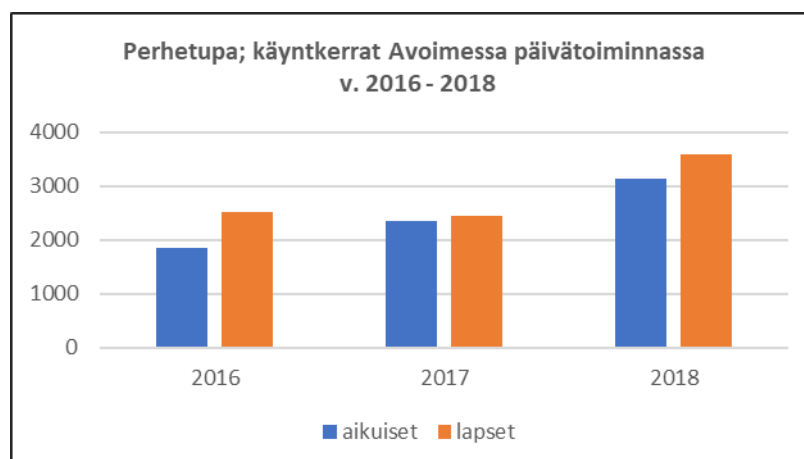
Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Perhetuvan toimintaa ja tuloksia arvioidaan säännöllisesti. Arviointimenetelminä ovat asiakaspalaute, yhteistyötahojen palaute, työntekijöiden oma arviointi, tilastointi (kävijöiden määrä päivittäin). Yksittäisten kävijöiden määrää selvitetään vuoden aikana kahdella kuukauden otosjaksolla. Asiakaspalautetta kerätään kerran vuodessa kirjallisesti webropol-kyselyllä (toteutettiin huhti-toukokuussa). Kyselystä koostetaan raportti.

Perheiltä sekä yhteistyötahoilta saatu ja kerätty palaute, runsas kävijämäärä sekä aktiivinen tilojen käyttö ovat osoittaneet toiminnan tarpeellisuuden. Toiminta on ollut vilkasta ja vauvaperheitä on käynyt paljon päivittäin, vertaistoiminta on ollut aktiivista. Toiminnan kävijämäärä sekä aktiivinen osallistuminen toimivat vaikuttavuuden mittareina.

Toiminnan vaikuttavuuden tuloksia tuodaan esille rahoitusten hakemisessa sekä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Sofia-asiakastietojärjestelmän sisältöä kehitetään keskusjärjestön kanssa Perhetuvalle soveltuvaksi ja sitä käytetään tilastoinnissa sekä arvioinnissa. Lahden kaupungilta haettiin vuosittaista avustusta Perhetuvan toiminnalle. STEA:lta haettiin kohdennettua toiminta-avustusta (lasten kanssa työskentely).

Asiakastyöskentelyä ohjaavat yhdistyksen omassa laatukäsikirjassa määritellyt laatuksiteerit.

Perhetuvan toimintalukuja v. 2018

Perhetuvan toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ			
Perheiden määrä	400 kpl	>> vuositasolla toiminnassa olleiden perheiden määrä n.	>> päivittäin n. 25 aikuista ja 30 lasta
Avoim päivätoiminta	6710 krt	>> käyntikertaa (aik. 3126 krt, lapset 3584 krt)	
Lastenhoito	24 krt		
Aukiolopäiviä	157 pv		
SÄÄNNÖLLINEN VIRIKETOIMINTA PERHEILLE			
Lasten musiikkotuokio	35 krt	>> ulkopuolinen ohjaaja	
Vauvajooga	6 krt	>> ulkopuolinen ohjaaja	
RYHMÄTOIMINTA			
Yhteistyötahojen ja perheiden vertaisryhmät	15 kpl	>> 73 kertaa	
Yhdistyksen ryhmät	6 kpl	>> 46 kertaa	
Unirytmitys	7 krt		
Lasten syntymäpäivät ja ristiäiset	60 krt		
Perhetuvan työntekijöiden ohjaamat ryhmät:			
Yksinodottajien perhevalmennus	10 krt	>> 1 työntekijä, yhteistyössä neuvola ja Dilan Vauvan Taika	
Maahanmuuttaja-äiti/lapsi -ryhmä	15 krt	>> 2 työntekijää	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14, katutaso, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2,3 hlö	>> vast.perhetyöntekijä 50 %, perhetyöntekijä 50 %, perhetupaohjaaja 80 %, lastenohjaaja 50 %	
Harjoittelijoita/opiskelijoita	6 hlö		
Vapaaehtoisia	2 hlö		
Rahoitus			
Kuntien avustukset	85 000,00 €	>> Toiminta rahoitetaan pääosin Lahden kaupungin ja STEAn avustuksilla	
STEAn	40 000,00 €		
Muut tuotot	6 359,01 €		
Tuotot yhteensä	131 359,01 €		

4. PERHEVÄKIVALTATYÖ

Perheväkivaltatyö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa. Työ sisältää laitos- ja avopalvelun, jotka muodostavat omat tiiminsä: turvakotityön tiimi ja väkivaltatyön avopalvelun tiimi. Näiden tiimien työskentelyn periaatteena on turvallisuuden huomioiminen, asiakaslähettäisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. Perheväkivaltatyön perustehtävänä on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta tai sen uhka - tilanteessa, erityisesti lapsen asema huomioiden.

Perheväkivaltatyön sisältöön kuuluvat merkittävänä osana turvallisuustyö ja vaikuttamistoiminta sekä ehkäisevä työ. Tämän työn tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja eri toimijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Tämä tapahtuu mm. laaja-alaisen verkostotyön, kansalaiskohtaamisten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

4.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille naisille ja miehille, alaikäisille huoltajan kanssa tai ilman, nuorille sekä ikäihmisille. Turvakodissa on viisi perhepaikkaa, joihin voi hakeutua mihin vuorokauden aikaan tahansa perhe- ja lähisuhdeväkivallan kriisitilanteissa. Turvakodilta on mahdollista saada puhelimitse ympärivuorokauden (24h/7) henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta perhe- ja lähisuhdeväkivaltatilanteessa.

Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla eläville henkilöille. Tavoitteena on väkivaltakierteen katkaisu sekä fyysisen ja psyykkisen lähisuhdeväkivallan ehkäisy.

Asiakkaat ohjautuvat turvakotiin suurelta osin joko omasta aloitteesta, ystävien tai tuttavien tukemana tai sosiaalitoimen kautta. Turvakodin perhe- ja kriisityöntekijöillä on sosiaali- tai terveydenhuollon AMK-koulutus (tällä hetkellä kahdella perhe- ja kriisityöntekijällä on ylempi AMK-koulutus). Turvakodin johtajalla on terveystieteiden maisterin koulutus, sosiaalityöntekijän sijaispätevyys (sosiaalityöntekijän opinnot ovat maisterivaiheessa). Työtä kehitetään yhdessä THL:n ja Ensi- ja turvakotien liiton kanssa.

Turvakotityön tärkeimmät periaatteet ovat tuen tarjoaminen kaikille osapuolille (myös kotiin jääneelle/jääneille tarjotaan tarpeen mukaan yhdistyksen palveluita) lapsen tilanteen erityinen huomioiminen ja lapsen edun ottaminen huomioon sekä erilaisista tukipalveluista tiedottaminen ja niihin ohjaaminen. Toimintaympäristössä ovat kodinomaisen turvallinen ympäristö, terapeutit keskustelut, tuen antaminen arjen tilanteissa ja asioiden hoidossa. Turvakodin henkilöstön erityinen osaamisalue on vahvistaa asiakkaan tietoisuutta väkivallasta ja väkivallan vaikutuksista kaikkiin osallisiin. Tärkeä osa turvakotityötä on tukea vanhempia huomioimaan lapsen tarpeet haasteellisessa tilanteessa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen

Turvakotityössä asiakkaiden osallistamisen ja yhteisöllisyyden edistäminen toteutuivat erilaisin toimintatuokioin sekä tapahtumien kautta. Kriisityötä tehtiin asiakaslähtöisesti; asiakas itse määritteli tuen tarpeet, jotka hän koki itselleen tarpeellisiksi ja niitä käsiteltiin yhdessä asiakkaan kanssa. Turvakotityön tavoitteena oli turvallisten puitteiden luominen ja mahdollistaminen asiakkaiden arkeen. Turvakotijakson aikana kiinnitettiin erityistä huomiota lapsen tilanteeseen ja hänen osallisuutensa edistämiseen haasteellisessa elämäntilanteessa. Lapsen tarpeisiin pyrittiin vastaamaan monipuolisella tavalla henkilöstön erityisosaamista hyödyntäen.

Tavoitteena oli juurruttaa vapaaehtoiset osaksi turvakotityön arkea. Vapaaehtoiset osallistuivat turvakodilla lasten harrastustoimintaan sekä antoivat tarvittaessa asiointiapua asiakkaille.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Turvakoti tuotti lakisääteisiä palveluja lähisuhdeväkivaltaa kokeville ja näkeville tai sen uhan alla eläville yhdenvertaisesti asiakkaan lähtökohdista riippumatta. Turvakotipalvelut olivat kaikkien saatavilla, riippumatta kansallisuudesta, uskonnosta, sukupuolesta tai taloudellisesta tilanteesta. Turvakoti on tiloiltaan esteetön.

Turvakodin työskentelytapa tuki yhdenvertaisuutta perustuen asiakkaiden yksilölliseen kohtaamiseen. Työntekijät mallintavat omalla toiminnallaan toisen ihmisen kunnioittavaa, inhimillistä, tasavertaista ja oikeudenmukaista kohtelua.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Turvakodin henkilökunnalle mahdollistettiin kouluttautuminen työn kehittämiseksi ja uudistamiseksi. THL järjesti kriisityön koulutuksen, johon turvakodilta osallistui yksi perhe- ja kriisityöntekijä sekä turvakodin johtaja, sekä perehdytyskoulutuksen turvakotityöhön, johon osallistui kaksi perhe- ja kriisityöntekijää. Turvakodin johtaja osallistui THL:n järjestämiin sosiaalityöntekijöiden työkokouksiin sekä Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin sosiaalityöntekijöiden työkokouksiin. Yksi perhe- ja kriisityöntekijä osallistui väkivaltatyön prosessikoulutukseen, joka jatkuu vuoden 2019 keväälle saakka. Turvakodilta osallistuttiin aktiivisesti Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin työkokouksiin. Turvakodin työntekijät osallistuvat suunnitellusti myös muiden tahojen järjestämiin koulutustilaisuuksiin, jotta työntekijöiden osaaminen on ajan tasalla.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

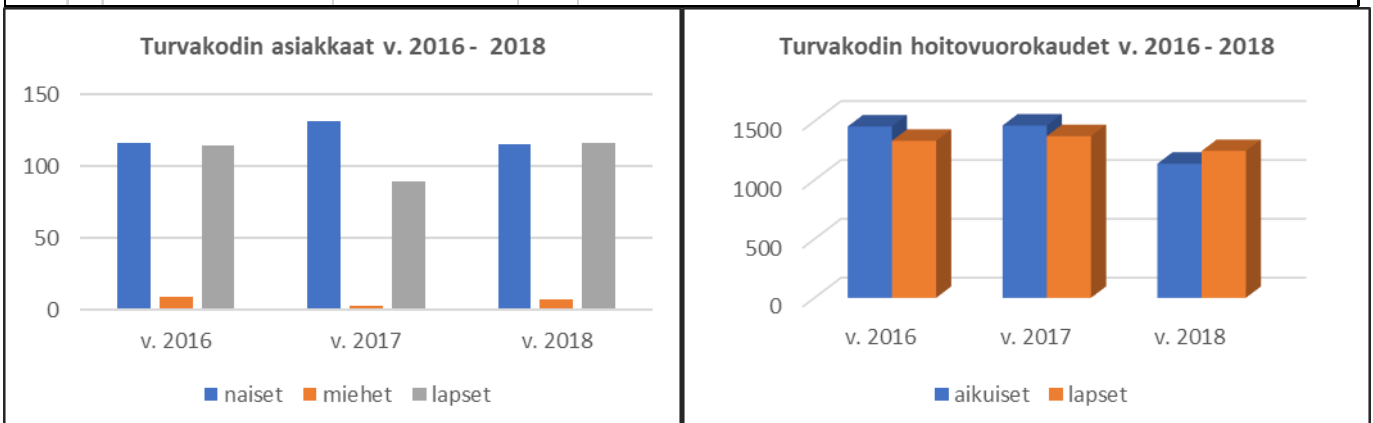
Turvakoti tiivistä verkostojen kanssa toimimista asiakkaan palvelupolkujen vahvistamiseksi. Turvakodin vahva rooli erityispalvelua tuottavana yksikkönä tuli esiin erilaisten kumppanuuksien ja verkostojen kanssa toimimisessa. Pyrittiin tiiviiseen yhteistyöhön kehittämishankkeiden ja paikallisverkostojen kanssa liittyen lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen ja ehkäisyyn; tässä myös hyvin onnistuttiin. Turvakoti kuului keskeisenä toimijana Marak –toiminnan seudulliseen työryhmään, jossa rakennettiin turvallista tulevaisuutta vakavan väkivallan- tai sen uhan alla eläville asiakkaille.

Turvakodissa pyrittiin huomioimaan asiakkaiden erityistarpeita, kuten maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden erityistarpeet. Yhdellä turvakodin perhe- ja kriisityöntekijällä on erityiskiinnostus ja osaaminen maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kanssa työskentelyyn. Yhdistyksen perheväkivaltatyön avopalveluiden lapsityöntekijä mahdollisti lapsen kohtaamisen ja kuulemisen turvakotijakson jälkeen. Tuen tarve tuli huomioiduksi myös turvakotijakson jälkeen. Yhteistyötä tehtiin yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa asiakkaan jatkosuunnitelmien ja tarpeiden mukaisesti.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Toiminnan vaikuttavuutta osoittivat asiakastyön suunnitelma ja sen toteutuminen sekä turvakotijakson jälkeen kerättävä asiakaspalaute. Sähköistä asiakaspalautelomaketta hallinnoi THL. Lasten kanssa tehtävästä työstä kerättiin palautetta lapsilta itseltään. Palaute turvakotityöstä tulee THL:ltä henkilökunnan tietoon kaksi kertaa vuodessa. Tämä uusi palautelomake on ollut käytössä kaksi vuottaja. THL:ltä on saatu kaksi palauteyhteenvetoa turvakodin käyttöön. Viimeisimmässä palauteyhteenvedossa on erikseen avovastaukset lapsilta ja aikuisilta. Lasten avovastauksia Vaikeat asiat -osioon mm.: ”täällä ei ole lemmikkejä” ja ”halusin omaan kotiin”, Tärkeät asiat -osioon: ”ruoka ja nukkuminen”, ”turvakodissa oli rauha”, Kivat asiat osioon: ”puhuminen, maansillan teko ja leikkiminen”, ”ruoka ja keittiö” ja Ärsyttävät asiat osioon: ”ei päässyt kouluun eikä harrastuksiin”, ”tylsyys ja tekemisen puute.” Aikuisten avovastauksia: ”Ihanaa, että tällainen paikka on todella olemassa. Väkivaltaa kokeneet voi saada uuden elämän.” ”Kiitos turvakotiin pääsystä ja mukavasta sekä luottamuksellisesta henkilökunnan toiminnasta. Pelkästään positiivinen kokemus jäi, joka sai ajattelemaan perheemme tilannetta ja toimi lähtölaukauksena avun hankkimiselle.” Kulkuyhteys koettiin hyväksi, helppo tulla kauempaakin junalla.

Turvakodin toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ (5 asiakasperhehuonetta)			
Asiakkaita	238 kpl	>> perheitä 122, joissa naisia 115, miehiä 7 ja lapsia 116	
Hoitovuorokausia	2386 kpl	>> aikuisten vrk 1139 ja lasten vrk 1247	
Asiakaskuntia	30 kpl	Hausjärvi, Heinola, Helsinki, Hollola, Hyvinkää, Hämeenlinna, Iitti, Janakkala, Jyväskylä, Kuhmoinen, Kärkölä, Lahti, Lapinjärvi, Laukaa, Lohja, Loppi, Mikkeli, Mäntsälä, Nastola, Nurmijärvi, Orimattila, Padasjoki, Pori, Porvoo, Riihimäki, Ruokolahti, Sysmä, Tuusula, Vaasa, Vantaa	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	8 hlö	>> turvakodin johtaja, 4 perhe- ja kriisityöntekijää, 2 perhe- ja kriisityöntekijää (yö) ja emäntä	
Opiskelijoita	4 hlö	>> sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Rahoitus		>> Suomen valtio	
Suomen valtio	600 000,00	€	
Muut tuotot	8 645,56	€	
Tuotot yhteensä	608 645,56	€	

4.2 Väkivaltatyön Avopalvelu

Vuoden 2018 loppupuolella aloitimme väkivaltatyön avopalveluiden osalta organisatorisen yhdentymisen, jossa aiemmat työmuodot: Jussi-työ, Avokriisityö ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminta sekä Lapsityö muodostettiin yhdeksi palvelukokonaisuudeksi; Väkivaltatyön Avopalveluksi. Tähän yhdentymiseen liittyi myös työntekijöiden nimikkeiden muutos.

Aikuisasiakastyön osalta väkivaltatyön avopalvelu on matalan kynnyksen keskusteluapua, joka muodostuu yksilö-, pari- ja perhetapaamisista. Tapaamiset sisältävät muutosta tukevaa keskusteluapua sekä neuvontaa ja ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa eläville miehille, naisille ja pareille heidän perheväkivaltakriisinsä eri vaiheissa, riippumatta siitä, onko kyseessä väkivallan tekijä vai kokija.

Asiakastyön lisäksi turvallisuustyö, vaikuttamistoiminta ja ehkäisevä työ sisältyvät keskeisinä toimintoina väkivaltatyön avopalveluihin. Turvallisuustyöhön sisältyvä vaikuttamistoiminta on asennevaikuttamista ja tiedon levittämistä aihealueesta eri kohderyhmien näkökulmasta. Ehkäisevän työn, puheeksioton ja varhaisen puuttumisen merkityksen korostaminen niin perus- kuin erityispalveluissa on myös keskeistä turvallisuustyön ja vaikuttamistoiminnan sisältöä.

Väkivaltatyön avopalvelussa työskentelee myös lapsityöntekijä, jonka kohderyhmänä ovat perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet kouluikäiset lapset. Lapsityöntekijällä on valmius kohdata myös leikki-ikäisiä lapsia.

Integroidun väkivaltatyön toteutuessa, samanaikainen eri osapuolien huomioiminen ja auttaminen edistää toivottua muutosta tehokkaammin ja on vaikutuksiltaan pitkäkestoisempää.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vuoden 2018 aikana väkivaltatyön avopalvelujen TPPH:n verkostokoordinaattori on ollut vetämässä Myllyhoitoyhdistys ry:n äitiryhmää vanhemmuus- ja lähisuhdeturvallisuusteemoilla. Tätä alkanutta yhteistyötä jatketaan myös vuonna 2019 osallistumalla em. äitiryhmän lisäksi Myllyhoitoyhdistyksen läheisiltoihin väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä. Verkostokoordinaattori on pitänyt turvallisuusteemaa erilaisissa kansalaistapahtumissa, mm. Mahdollisuuksien tori -tapahtumassa, Yhdistysmarkkinoilla sekä yhdistyksen järjestämässä perheiden virkistystapahtumissa: Elokuvilta, Linnanmäki-retki ja Leluralli.

Väkivaltatyön asiakastyössä vahvistimme apua saaneiden osallisuutta toiminnan kehittämisessä, esim. asiakastyöhön sisältyvän palautteen ja arvioinnin yhteydessä. Asiakkaan antama palaute työntekijälle hyödyllisistä työskentelytavoista auttaa työntekijää jatkuvassa oppimisprosessissa sekä pitää väkivaltatyön kehitystä yllä.

Väkivaltatyön avopalvelun työntekijä oli myös vuoden 2018 aikana väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä mukana Perhetuvan tiloissa kerran kuukaudessa järjestetyissä perhevalmennuksissa. Perhevalmennukset toteutetaan yhdistyksen sisäisenä yhteistyönä Väkivaltatyön avopalvelun, Ensikodin, Perhetuvan ja Baby blues -työn kanssa.

Väkivaltatyön avopalvelu toteutti yhdistyksen sisäistä yhteistyötä asiakastyön osalta mm. Ensikodin, Turvakodin ja Tapaamispaikan kanssa.

Yhteistyö asiakastyön osalta muiden toimijoiden ja verkostojen kanssa toteutui työskentelynä mm. Rikosuhripäivystyksen ja moniammatillisen Marak-työryhmän kanssa.

Tavoitteenamme oli vuoden 2018 aikana vahvistaa ja kehittää väkivaltatyöhön liittyvää vertaistoimintaa esim. ryhmätoiminnan muodossa. Emme kuitenkaan löytäneet vuoden 2018 aikana toivomallamme tavalla keinoja ja mahdollisuuksia vertaisuuden hyödyntämiseen asiakastyössä.

Erityisen lapsityöntekijän myötä lapsityön tehostuminen vahvistaa lapsen osallisuutta perhe- ja lähisuhdeväkivalta -tilanteissa. Tämä yhteistyö mahdollistaa kokonaisvaltaisen ja samanaikaisen työskentelyn perheen kaikkien osapuolten kanssa, silloin kun perheessä on väkivaltaa tai sen uhkaa. Vuoden 2018 osalta tavoitteena oli hyödyntää entistä tehokkaammin yhdistyksen sisäisen toimintaympäristön yhteistyömahdollisuuksia, mikä parhaimmillaan olisi lisännyt yhdistyksen eri työmuotojen kautta tapahtuvaa asiakasohjautuvuutta lapsityöhön. Tämä ei toteutunut siinä laajuudessa kuin toivoimme, mutta jatkamme edelleen sisäisen toimintaympäristön ja muiden toimijoiden yhteistyömahdollisuuksien kehittämistä.

Yhdenvertaisuuden lisääminen yhteiskunnassa

Eri ikäryhmille kohdistetut lähiturvallisuusessitteet, Turvallinen lapsuus (2016), Turvallinen nuoruus (2017), Aikuisiän turvallisuus ja Turvallinen ikääntyminen (2018) ovat valmistuneet. Vuonna 2018 esitteitä jaettiin verkostokoordinaattorin toimesta aktiivisesti perus- erityispalveluihin sekä tapahtumatoiminnassa yhteensä 9255 kappaletta. Alakouluikäisten huoneentaulua ”Täällä on turvallista jutella huolista” jaettiin vuonna 2018 koulujen oppilashuollon sekä muiden lasten kanssa toimivien keskuudessa.

TPPH:n verkostokoordinaattori oli vuonna 2018 aktiivisesti mukana alueen avaintoimijoista koostuvan Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaatioryhmän toiminnassa, jossa väkivaltatyön avopalvelumme verkostokoordinaattori toimi ryhmän kokouksissa sihteerinä. Seutukoordinaatioryhmän toiminta toteutetaan yhteistyössä Sosiaalialan osaamiskeskus Verson ehkäisevän työn koordinaattorin kanssa. Tämän ryhmän toimintaa ohjaa ”Tavoitteena turvallisuus”-ohjelman (Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma v. 2017-2020) sisältö ja kehittämisen keihäänkärjet. Näitä ovat mm. koulutuskoordinaatio, palvelupolkujen ja toimijaesittelyjen kuvaaminen ja ajantasaisen tiedon tuottaminen sekä hyödyllisten linkkien liittäminen phturvallisuusverkoston wiki-tietoalustalle.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmän koulutuksia järjestettiin vuoden 2018 aikana kuusi kertaa. Näistä kolmessa verkostotyöntekijän lisäksi oli väkivaltatyön avopalvelussa väkivaltatyön asiakastyötä tekevänä itse kouluttajina. Olimme myös Neljän tuulen- hankkeen moniammatillisissa koulutustilaisuuksissa suunnittelijana ja kouluttajina yhteensä yhdeksän kertaa. Lisäksi olimme kouluttajina Omaishoitajat ja läheiset ry:n tilaisuudessa ja osallistuimme turvallisuusteemalla Valtakunnalliseen Turvallisuusseminaariin. Osallistuimme myös aktiivisesti maakunnalliseen Turvallisuusverkostoon, joka kokoaa säännöllisesti alueen toimijoita vuorovaikutteisiin ja informatiivisiin kokouksiin.

Verkostokoordinaattori osallistui väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä eri työryhmien ja verkostojen toimintaan, esim. Parisuhdetoimijoiden verkostoon, jonka kautta järjestettiin kansalaistapaamisia ja koostettiin aihealueeseen liittyvää infoa ammattilaisille. Verkostokoordinaattori oli mukana myös Valopilkkujen (Harjulan settlementti) moniammatillisessa asiantuntijatiimissä, jossa luodaan vuoden 2019 aikana kiusaamisväkivaltaan puuttumisen malli. Tähän yhteistyöhön on sisällytetty verkostokoordinaattorin ja Valopilkkujen yhdessä toteutetut kouluturvallisuusteemaiset yläkoululaisten tapaamiset.

Verkostokoordinaattori oli mukana sekä Kansalais- ja vapaaehtoistyöryhmässä että myöskin yhdistyksemme lapsityöryhmässä, jossa hän toimi puheenjohtajana. Lapsityöryhmä järjesti vuoden aikana viisi asiakas-/kansalaistapahtumaa lapsille, nuorille ja perheille, joissa virkistykseen lisäksi on mahdollisuus tutustua yhdistyksen työmuotoihin ja esim. Kannustavan kasvatuksen materiaaliin.

Väkivaltatyön avopalvelutiimi oli aktiivisesti mukana väkivaltatyön avopalvelujen kehittämisessä, joka liittyy Ensi- ja turvakotien liiton vetämään väkivaltatyön avopalvelujen kehittämisprosessiin. Väkivaltatyön avopalvelujen laadun tarkasteluun ja kehittämistarpeisiin liittyy myös vuoden 2019 aikana toteutettava väkivaltatyön avopalvelujen auditointi.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Vuoden 2018 aikana jatkoimme ja kehitimme edelleen vuorovaikutteista yhteistyötä palvelujärjestelmän eri toimijoiden kanssa verkostoihin liittymisen, uusien kumppanuuksien, asiakasyhteistyön, koulutuksen ja konsultoinnin kautta. Toimme aktiivisesti eri yhteyksissä esille yhdistystämme lastensuojelujärjestönä ja erityisosaamistamme monipuolisten, koko perheen ja sen lähipiirin huomioivan väkivalta- ja kriisityön tuottajana, jossa korostimme erityisesti lapsen aseman huomioimista perhe- ja lähisuhdeväkivaltatilanteissa, sekä ehkäisevässä että korjaavassa työssä. Väkivaltatyön avopalvelun tuottajana toimimme edelleen aktiivisesti eri kunta-, järjestö-, ja seurakuntatoimijoiden sekä poliisin välisten yhteistyörajapintojen ja yhteistoiminnan kehittämiseksi.

Tämä kaikki edellä mainittu on jo osaltaan toteuttanut tulevaa perhekeskusmallia, jonka avulla verkostoidaan ja sovitetaan yhteen julkiset SOTE- ja kasvatusalan palvelut sekä järjestöjen ja seurakuntien palvelut.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Päijät-Hämeessä tiivistetään Neljän tuulen -hankkeen näkökulmaa sekä ehkäisevässä työssä että varhaisessa puuttumisessa: mielenterveys-, päihde-, ongelmapelaamis- sekä lähisuhdeväkivaltaproblematiikan huomioimista mahdollisina samanaikaisina tai toisiinsa liittyvinä ilmiöinä. Väkivaltatyön avopalvelu (verkostokoordinaattori) on ollut vuoden 2018 osalta osana tätä toimintaa aiheesta järjestettyjen koulutuksien ja työpaikkatapaamisten muodossa (9 kpl) yhdessä Rikosuhripäivystyksen kanssa. Näitä koulutuksia ja tapaamisia on pidetty mm. Sysmässä, Heinolassa, PHKS24:ssa ja Nosteessa. Hankkeeseen liittyy myös 26.9. 2019 Lahden Sibeliustalossa järjestettävä pARTS 19-tapahtumapäivä, jossa yhdistetään uudella tavalla taiteet ja teknologia yhteiskuntaosallisuuden kokemiseen. Tapahtumaan sisältyy seminaari, myös nuorille suunnatut työpajat sekä Sinfonia Lahden akustisvisuaalinen iltakonsertti.

Olimme myös mukana lähisuhdeturvallisuuden teemalla näytteilleasettajina Lahdessa järjestettävissä Kokonaisturvallisuusmessuilla yhdessä Sosiaalialan Osaamiskeskus Version Neljän tuulen –hankkeen ja LAPE-hankkeen kanssa. Messuilla kohdattiin runsaasti nuoria, lapsiperheitä sekä ammattilaisia. Olimme osallisena yläkoululaisille suunnatussa Security Track kokonaisturvallisuuden tietokilpailussa, johon toimimme osion lähisuhdeturvallisuudesta. Olimme toteuttamassa osaltamme myöskin yläkoululaisille suunnattua lähisuhdeturvallisuuteen liittyvää mobiilisovelluskilpailua. Messuilla virittäytyi yhteistyö ja uusi kumppanuus Rauhanturvaliiton kanssa lähisuhdeturvallisuus -teemalla liittyen kotiutuviin rauhanturvaajiin.

Muita uusia kumppanuuksia vuoden 2018 aikana syntyi TPPH: n verkostokoordinaattorin toimesta yhteistyön muodossa mm. Valopilkkujen, Omaishoitajat ja läheiset ry:n, Päijät-Hämeen Myllyhoitoklinikan ja Toipuvat Addiktit -ryhmän sekä Starttiryhmän kanssa.

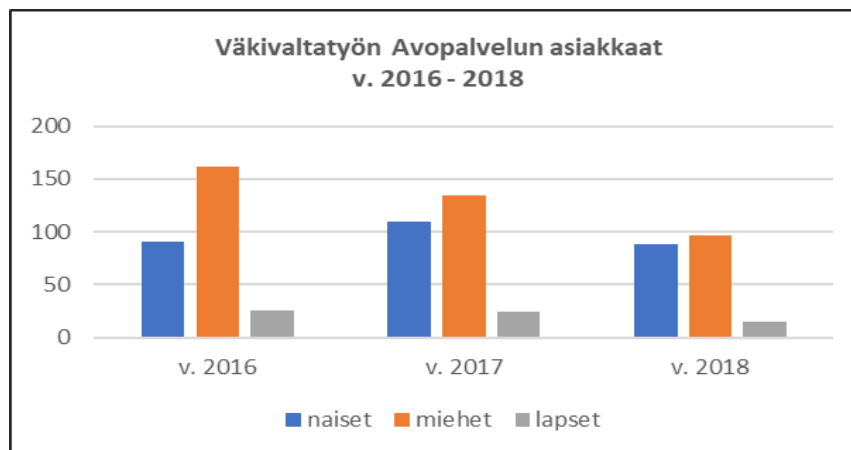
Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn osalta palautetta kerättiin kirjallisen palautteen muodossa koulutustilaisuuksiin, prosessikoulutuksiin ja työpaikka-kohtaisiin tapaamisiin osallistuneilta. Eri tahoille jaetun materiaalin merkityksestä ja vaikutuksista käytiin arviointikeskusteluja kyseisen kohderyhmän kanssa. Turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn vaikuttavuutta arvioitiin myös eri yhteistyötahojen kanssa verkostotapaamisissa saadun palautteen perusteella. Sekä väkivaltatyön avopalvelun asiakastyön että turvallisuustyön, vaikuttamistoiminnan ja ehkäisevän työn osalta tiedostimme tarpeen kehittää ja laajentaa digitaalisesti tapahtuvaa asiakaspalautetta ja raportointia vaikuttavuuden osoittamiseksi.

Aloitimme jo vuoden 2018 aikana suunnittelu- ja kehittämistyön luodaksemme erilaisia digitaalisia työkaluja palautteen saamiseksi myös eri sidosryhmiltä ja yhteistyökumppaneilta. Suunnitelmiimme sisältyi myös ennakkokyselyn/testin laatiminen yhdistyksen kotisivuille yhdistyksessämme tehtävän väkivaltatyön esittelyn yhteyteen. Tässä ennakkokyselyssä kotisivuillamme vieraileva voisi kyselyyn vastatessaan arvioida tarvettaan hakea apua perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön palveluistamme.

Väkivaltatyön Avopalvelut; toimintalukuja v. 2018 (Avokriisityö, Jussi-työ, TPPH-toiminta)

ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	200 kpl	>> perheitä 182, joissa naisia 88, miehiä 97 ja lapsia 15	
Yksilö-, pari- ja perhetapaamiset	519 kpl	>> yksilötapaamiset 490, pari- ja perhetapaamiset 29	
		>> käyttämättä jätetyt tapaamisajat 33 kpl	
Asiakaspuhelut ja viestit	227 kpl		
Asiakaskuntia	19 kpl	Asikkala, Askola, Hartola, Heinola, Helsinki, Hollola, Hämeenlinna, Iitti, Jyväskylä, Kouvola, Kärkölä, Lahti, , Loppi, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Pukkila, Sysmä, Tampere	
TPPH (Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminta):			
Kansalaisjärjestötoiminta (16 krt, 530 hlöä + MKKV-tapahtuman, Kokonaisturvallisuusmessujen ja Lahti Fringe-festivaalien osallistujat)			
Kansalaistoiminnan sisältönä oli lähisuhdeturvallisuus, kannustava kasvatusta, lähisuhdeväkivallan monimuotoisuus sekä palveluohjaus. Eri ikäryhmille suunnattuja Turvallisuuskeskusteluja jaettiin yhteensä 9255 kpl.			
Koulutus ja tiedotus (16 krt, 915 hlöä)			
Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmän (PLW) järjestämiä koulutuksia 6 kpl, joissa myös kouluttajana 3 kpl. Neljän Tuulen hankkeessa moniammatillisissa koulutustilaisuuksissa suunnittelijana ja kouluttajana yhteensä 9 kpl. Lisäksi Omaishoitajat ja läheiset ry:n koulutustilaisuus sekä Turvallisuus ständi Valtakunnallisessa Turvallisuusseminaarissa.			
>> Jaettuja esitteitä yhteensä 20 390 kpl			
>> Ammatilliset tapaamiset 8 krt (38 hlöä)			
>> Yksittäiset yhteistyötapaamiset 23 krt			
Osallistuminen palaveriin, koulutuksiin, työkokouksiin ja työnohjaukseen			
Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatio ryhmän kokoukset, siht. (4 krt), Turvallisuusverkosto (4 krt), Sosiaalialan Osaamiskeskus Verso (25 krt), Valopilkkujen asiantuntijatiimi ym. yhteistoiminta (12 krt), Parisuhdetoimijoiden verkosto (2 krt), Letk työryhmät (Lapsityöryhmän pj.) ja muut työhön liittyvät yht.työryhmät (41 krt), yksilötyönohjaus (9 krt). Osallistuminen eri koulutustilaisuuksiin (10 krt).			
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8 ja Loviisankatu 14 B 18, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	4 hlö	>> väkivaltatyön asiantuntijaa (3 vv-asiantuntijaa ja 1 vv-asiantuntija/verkostokoordinaattori)	
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan pääosin STEAn avustuksella.	
STEAn avustukset	238 000,00 €		
Muut tuotot	4 570,41 €		
Tuotot yhteensä	242 570,41 €		

4.2.1 Lapsityö

Tukea ja turvaa tässä ja nyt – lapsi ei voi odottaa! -hanke

Tukea ja turvaa tässä ja nyt -lapsi ei voi odottaa! -hanke (2017 – 2020) on osa Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaa Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaa, johon kuuluu 23 valtakunnallista hanketta.

Lapsityöntekijä työskentelee yhdistyksen väkivaltatyön avopalvelussa. Kohderyhmänä ovat perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet kouluikäiset lapset. Lapsityöntekijällä on valmius kohdata myös nuoria ja leikki-ikäisiä lapsia. Lapsityössä jokainen lapsi kohdataan henkilökohtaisesti ja yksilöllisesti. Lapsen ja perheen tilanne karotitetaan työskentelyn alussa. Lapsityön tavoitteena on auttaa lasta jäsentämään kokemuksiaan turvallisesti omaa ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla, osallistavalla tavalla. Prosessin aikana lapsen oma tarina tehdään näkyväksi, lapsen kanssa etsitään yhdessä selviytymiskeinoja ja laaditaan turvasuunnitelma. Erittäin tärkeää on lapsen toivon ja ilon ylläpitäminen.

Lapset ohjautuvat lapsityöhön järjestön toiminnan piirissä olevista perheistä ja yhteistyökumppaneiden ohjaamina. Lapsityöntekijä tekee yhteistyötä perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden lasten elämään liittyvien muiden toimijoiden, kuten lapsiperheiden sosiaalityön, perheneuvolan, koulujen, päiväkotien ja toisten järjestöjen kanssa. Myös perhe itse voi ottaa suoraan yhteyttä lapsityöntekijään.

Vuosi 2018

Lasten ja nuorten kanssa tehtävälle työlle saatiin oma huone, joka sisustettiin palvelemaan suunnitelmallista, tavoitteellista työskentelyä. Huoneeseen tehtiin varauskalenteri ja huone on tarkoitettu kaikkien LETK:n työntekijöiden käyttöön. Lapsityössä oli vuoden aikana 10 asiakasta, tapaamisia heidän kanssaan yhteensä 35. Asiakkaat ohjautuivat mm. Turvakodin, lastensuojelun ja oman yhdistyksen Erotiimin kautta. Lisäksi oli kaksi aloitustapaamista, jotka eivät johtaneet asiakkuuteen. Puhelinkonsultaatioita oli 7.

Lapsityöntekijä oli mukana yhdistyksen edustajana Ristinkirkon -tapahtumassa, Yhdistysmarkkinoilla, Linnanmäki-päivässä, Lelurallissa ja Joulun avaus -tapahtumassa. Vuoden aikana lapsityössä luotiin 11 erilaista PowerPoint-esitystä (mm. puheeksiotosta, nukketyöskentelystä, turvallisesta perhe-elämästä, lapsityön arvioinnista, lasten ja nuorten väkivaltakokemuksista, lasten aggressioista ja kriisityöskentelystä lasten kanssa). Lisäksi tehtiin yksi video lasten kokemasta turvattomuudesta. Työssä jaksamisen tueksi lapsityöntekijä kävi työohjauksessa vuoden aikana neljä kertaa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Lapsityöntekijän työ on osa perheväkivaltatiimin avopalvelukokonaisuutta. Tiimin toimintaa ollaan voimakkaasti kehittämässä integroituun malliin, jossa koko perhe huomioidaan kokonaisuutena heti palvelun alussa. Tämän työstäminen aloitettiin vuoden 2018 aikana. Lapsen tarpeiden ja oikeuksien toteutuminen sekä vanhemmuustyö ovat osa koko väkivaltatiimin työtä eivätkä täysin irrallinen työmuoto muun väkivaltatyön ohessa, vaikka lapsityöntekijä pääsääntöisesti työskenteleekin lasten kanssa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Lapsityöntekijä piti yhteyttä muihin keskusjärjestön jäsenyhdistysten lapsityöntekijöihin sähköisesti, osan kanssa käytiin Skype-palavereita. Lapsityöntekijöille tehtiin webropol-kysely. Lapsityöntekijä loi Ensi- ja turvakotien liiton ekstranettiin oman ryhmän lapsityön kehittämiseen. Tarkoituksena on lapsityön yhteisten kehittämishaasteiden esille nostaminen ja toimintavisioiden luominen.

Konkreettista yhteistyötä lapsityöntekijä teki *Vanhempi vankilan portilla -hankkeen* (VVP) ja *Ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaiseminen -hankkeen* kanssa. Lapsityöntekijä pilotoi YKK-hankkeen kehittämää Turvakymppi-kyselyä omien asiakaslastensa kanssa. VVP-hankkeen kanssa alettiin loppuvuodesta suunnitella yhteistä lastenryhmää. Lisäksi lapsityössä tehtiin yhteistyötä Pelastakaa lapset ry:n *Arjesta voimaa- lapsikeskeinen työ ja myönteinen tunnistaminen lapsen arkiympäristöissä -hankkeen* kanssa. Lapsityöntekijä piti oman yhdistyksen työntekijöille esityksen lapsen osallisuudesta yhdessä Vanhempi vankilan portilla -hankkeen työntekijän kanssa.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lapsityöntekijä osallistui Kaikille eväät elämään -avustusohjelman koulutuksiin ja koordinaatio-ohjelman kustantamana Lastensuojelupäiville sekä Lapsen oikeuksien -päivään. Lapsityöntekijä oli mukana SuomiAreenalla Ensi- ja turvakotien liiton ja Kaikille eväät elämään -hankkeen yhteisellä kojulla, jossa jaettiin tietoa väkivaltapalveluista ja innostettiin ihmisiä tekemään Malttimaisteri-testiä.

Lapsityöntekijä osallistui myös liiton järjestämiin kirjaamis- ja vertaisauditointikoulutuksiin vuoden aikana. Vaikuttamis- ja viestintätöiden tueksi luotu viestinnän ammattilaisista koottu Viestintäwelhot -ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Hankkeelle saatiin logo ja kuvituskuvien käyttöoikeus lastenkirjailija Tuula Preen lastenkirjasta Sanni ja apteekin salmiakki (graafikko Emanuel Tamasin kuvat/Wickwick-kustantamo).

Vaikuttamistyön välineeksi syntyi nukketeatterinukke Leevi-Loviisa, jolle luotiin omat Instagram-sivut.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Lapsityöntekijä osallistui Osallisuuden aika -järjestön kokemusasiantuntijoiden järjestämään tapaamiseen Eduskunnan kansalaisinfossa. Kokemusasiantuntijat ja kansanedustajat tarkastelivat tapaamisessa rakentavasti lasten ja nuorten kanssa tehtävää työtä ja lapsen osallisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita. Lahden alueella asuvia nuoria aikuisia kokemusasiantuntijoita lapsityöntekijä tapasi kerran. Yhteistyö jatkuu.

Lapsityöntekijä oli mukana hankkimassa haasteltavia Lamk:n opiskelijoiden opinnäyte-työhön.

Lapsityöntekijällä oli puheenvuoro *Luovat menetelmät ja lapsen kuuleminen lähisuhde- ja perheväkivaltatilanteissa* Yhteiset lapsemme ry:n Ilo on lapsen oikeus -seminaarissa. Lapsityöntekijällä oli myös esitys liiton lapsityön työkokouksessa aiheesta *Nukketyöskentely vuorovaikutuksen ja arvioinnin tukena lapsityössä*. Vuoden aikana Lapsityöntekijä kävi esitelmöimässä työstään ja solmimassa kumppanuuksia Päijät-Hämeen lastensuojelun, kotipalvelun perhetyön, sosiaalipäivystyksen, perhehoidon, koulukuraattoreiden, Turvallisuusverkoston, Heinolan sosiaalityön, Orimattilan varhaiskasvatuksen sekä Lamk:n ammatillisen täydennyskoulutuksen kokouksissa ja koulutuksissa. Lisäksi lapsityöntekijällä oli puheenvuoro Neljän tuulen -hankkeen seminaarissa yhdessä Turvallisten perheiden Päijät-Häme -koordinaattorin kanssa. Hollantilaisille sosiaalialan opiskelijoille järjestettiin LETK:n väkivaltayön esittely yhdessä Turvakodin työntekijän kanssa. Lapsityöntekijä oli mukana Kokonaisuusturvallisuusmessuilla ja haastatteli siellä kahtasataa nuorta näiden turvallisuuskäsityksistä.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen ja arviointi

Lapsityöntekijä käytti työssään keskusjärjestön kehittämän rungon pohjalta luomaansa viiden tapaamiskerran mallia, jotta arvioinnin tueksi saataisiin yhdenmukainen rakenne. Lapsilta kerättiin laadullista palautetta työskentelyprosessista. Lisäksi lapset saivat lähettää terveisiä ja voimaantumisviestejä muille lapsityön asiakkaille ja saada kokemuksen siitä, että vaikka ovat itse avuntarvitsijoita, niin pystyvät myös viesteillään auttamaan toisia lapsia.

Lapsityön toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	10 kpl	>> lapset 3-17 v. (keski-ikä 10 v.)	
Tapaamisia	35 krt		
Puhelinkonsultaatiot	7 kpl		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	>> lapsityöntekijä	
Rahoitus		>>Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella	
STEAn	71 792,38	€	
Muut tuotot	103,90	€	
Tuotot yhteensä	71 896,28	€	

4.3 Nettiturvakotitoiminta

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltayössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa.

Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammatti-
auttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutustu-
maan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun muo-
doista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löy-
tyy tietoa myös ammattilaisille.

Nettiturvakodin yksilö- ja ryhmä-chatteja ylläpitävät väkivaltatyön ammattilaiset. Ensi- ja
turvakotien liiton jäsenyhdistyksistä yhdistyksemme ei osallistunut vuoden 2018 aikana
työpanoksen osalta chatti-toimintaan.

5. PERHETYÖ JA EROUTTAMINEN

Perhe- ja eroauttamisen tiimin toiminnan tarkoituksena on kehittää ja koordinoida yh-
distyksen perhe- ja erotyötä. Perhetyön ja eroauttamisen osaamisalueen työmuotoja
ovat Alvari-perhetyö, Ero lapsiperheessä -työ, Mieskaveritoiminta sekä Tapaamispaikka.

Tapaamispaikka toimi 2018 sekä Launeenkadun että Loviisankadun tiloissa asiakasmää-
rän kasvaessa. Eroauttamisen osalta työntekijät jalkautuivat aktiivisesti Heinolaan ja
Asikkalaan, lähemmäs perheiden arkea. Mieskaveritoiminta sai rahoituksen kokoaikai-
selle työntekijälle ja Mieskavereita koulutettiin sekä Lahdessa että Heinolassa.

Syksyllä 2018 tiimi pieneni Alvari-perhetyön päättyessä. Alvari-perhetyötä toteutettiin
vuosina 1989-2018 yhteistyössä Lahden, Orimattilan ja Päijät-Hämeen hyvinvointikun-
tayhtymän kanssa. Alvari-perhetyö sai ansaitsemansa 29-vuotisjuhlan entisten ja nykyis-
ten työntekijöiden sekä yhteistyökumppaneiden kanssa Upseerikerholla.

*”Kun Alvariapu viimeinkin saatiin, se on auttanut paljon. Yhdessä ratkottiin ongelmia,
keskusteltiin, touhuttiin, tehtiin töitä, retkeiltiin, saatiin kannustusta ja paljon lataavaa
palautetta.”*

Vanhempi vankilan portilla -hanke (VVP) 2017-2019, yhteistyöhanke Ensi- ja turvakotien
liiton sekä Kanta-Hämeen perhetyö ry:n kanssa, kuuluu osaltaan perhe- ja erotyön tii-
miin. Hanketyöntekijä on tuonut yhdistykseemme tietoa VVP-hankkeesta. Lisäksi yhdis-
tys on ollut mukana kehittämistyöryhmässä ja hankkeen innostamana käynnistyy Lapset
Puheeksi -menetelmäkoulutus kaikille yhdistyksen työntekijöille.

Kansalaisjärjestölähtöistä, osallisuutta ja vapaaehtoisuutta lisäävää tapahtuma- ja vai-
kuttamistoimintaa tehtiin mm. osallistumalla yhdistyksen perheille suunnattuihin tapah-
tumiin.

Henkilöstön hyvinvoinnista huolehdittiin järjestämällä tiimin oma syysretki. Launeenkadulla järjestettiin kolme ”hyvis-iltapäivää” sekä pienimuotoisia teematalkoita mm. joulupipareiden koristelun merkeissä.

5.1 Alvari-perhetyö®

Alvari-perhetyö on lastensuojelujärjestön tuottamaa ammatillista, pitkäkestoista ja tiivistä tukea lapsiperheiden kotiin Päijät-Hämeen alueella. Alvari-perhetyö on Ensi- ja turvakotien liiton ja sen jäsenyhdistysten kehittämä toimintamuoto. Toiminta tarjoaa erityistason kuntoutuspalvelua lastensuojeluperheille ja perustuu sopimukseen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän perhe- ja sosiaalipalvelut/lastensuojelun kanssa. Alvari-perhetyö on rekisteröity ja toiminnalla on valtakunnalliset laatuvaatimukset. Alvari-perhetyötä ohjaavat Ensi- ja turvakotienliiton ja yhdistyksen yhteiset arvot. Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen Alvari-perhetyö toimi Lahdessa lähes 30 vuotta.

Perhetyö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä. Perhetyössä painottuu perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Terapeuttinen ja ratkaisukeskeinen työmalli tapahtuu yhdessä toimien ja vuorovaikutuksessa perheen ja yhteistyössä sen eri verkostojen kanssa. Työ toteutetaan yksilö- ja parityönä. Asiakassuhteet kestävät keskimäärin vuodesta kahteen. Asiakasperheet ohjautuvat työn piiriin Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän lastensuojelusta. Alvari-perhetyön keskeisenä työn tavoitteena on tukea vanhemmuutta ja edistää vanhemman ja lapsen/vauvan/ masuvauvan vuorovaikutusta sekä perheen kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Perhetyössä työskenteli v. 2018 kaksi työntekijää 31.7. saakka, jonka jälkeen yksi työntekijä saatteli päätökseen Alvari-perhetyön asiakkuudet. Vuoden 2018 asiakasperheet olivat pääasiassa pikkulapsi- ja vauvaperheitä sekä ala- ja yläkouluikäisten lasten perheitä. Työskentelyn piirissä olevilla perheillä oli mm. mielenterveys- ja päihde- ja muunlaisia riippuvuusongelmia, neurologisista syistä johtuvia tuen tarpeita sekä perheväkivaltaa. Perheiden lapsilla on ollut tarvetta erityistuen palveluihin. Perheiden vaikeudet ovat olleet monikerroksellisia. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden perheiden ja sen uhan alla elävien lasten auttamistyö korostui edelleen. Perhetyön tärkeänä tehtävänä on ollut valvoa ja tukea lapsen edun toteutumista perheessä. Perhetyöllä on vahvistettu vanhempia turvallisen vanhemmuuden aikaansaamiseen ja sen toteuttamiseen. Perheet ovat olleet vahvan ja korjaavan tuen tarpeessa. Perhetyön tuen lisäksi kolmella perheellä on ollut tarvetta lasten lyhytaikaisiin avo- ja tukipalveluihin. Lähes kaikilla perheillä on ollut tukena myös tukiperhe tai -henkilö perhetyön työskentelyn aikana. Vapaaehtoistoiminta tukee perheitä, lasta/lapsia ja toiminta on jatkunut perheissä perhetyön päätyttyä.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Perheiden tapaamiset toteutuivat kotikäynteinä, asiointikäynteinä ja sosiaalisena kuntoutuksena. Perheitä tuettiin heidän omiin hoitotahoihinsa ja tapaamisiin osallistuttiin tarpeen mukaan. Asiakasperheiden kanssa työskentely toteutettiin sekä yksin työskentelynä että parityönä. Tapaamisissa olivat mukana koko perhe, perheenjäsen/osa perheestä, vanhemmat tai lapsi/ lapset. Myös perheen lähiverkosto oli tarpeen mukaan työskentelyn piirissä. Lapsen yksilötyöskentelyssä tuettiin hänen kasvun- ja kehitysvaiheen tuen tarpeita. Perheitä tavattiin 1-4 kertaa viikossa tarpeen mukaan. Perheiden tuen tarpeet olivat hyvin yksilöllisiä ja tapaamiset olivat kestoltaan pääosin pitkiä. Monikulttuurisessa asiakasperheessä otettiin huomioon heidän erityistuen tarpeensa. Puhelintukityö toimi tarvittaessa merkittävänä tukena.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Yhteistyötä tehtiin perheen omien lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja perheen muiden yhteistyötahojen kanssa. Verkostoyhteistyö toteutui tiiviisti ja perheet ovat hyötäneet saamastaan palveluohjauksesta. Yhteistyötä tehtiin sekä oman yhdistyksen eri työmuotojen kanssa että muiden viranomaistahojen ja järjestöjen kanssa. Yhdistyksen laaja palveluvalikko ja työmuotojen erityisosaaminen on tarpeen mukaan käytettävissä Alvari-perhetyön asiakasperheille. Perhetyöstä osallistuttiin oman yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin. Alvari-perhetyötä esiteltiin yhteistyökumppaneille sekä opiskelijoille.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Perhetyön arvioinnissa käytettiin palvelusuunnitelmia, asiakasneuvotteluja, asiakaspalautteita, työntekijäpalautteita ja perheiden seurantatapaamisia. Palautteita kerättiin aktiivisesti pääosin suullisesti. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöille ja asiakkaille tehdyt kirjalliset yhteenvedot väli- ja päätösneuvotteluihin arvioivat perhetyön vaikuttavuutta ja perheen kuntoutumista omassa prosessissaan. Palautteen pyytäminen asiakkailta ajantasaisesti esim. tapaamisen yhteydessä, neuvotteluissa ja perhetyön työskentelyn aikana ja sen päättyessä kuuluvat oleellisena osana työn sisältöön. Seurantatapaamiset toteutettiin noin puolen vuoden kuluttua perhetyön päättymisestä.

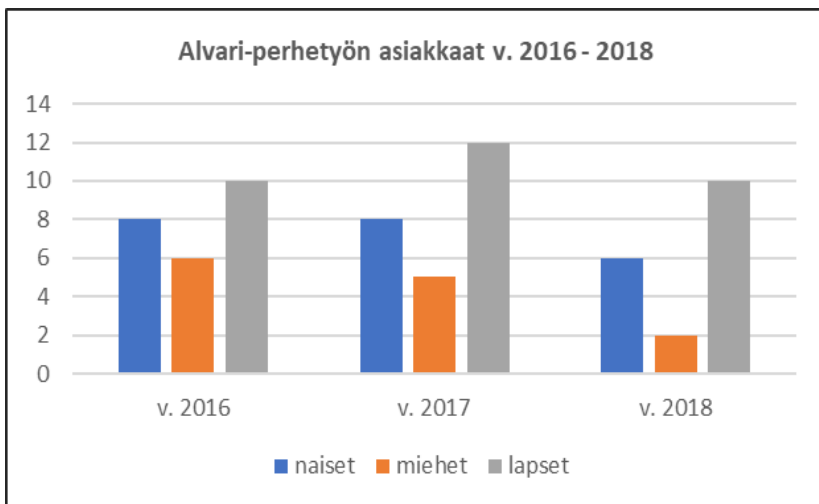
Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ensi- ja turvakotien liitto yhdessä sen jäsenyhdistysten kanssa kehittää perhetyötä ja Sari Hellsten asiantuntija Ensi- ja turvakotien Liitosta koordinoi perhetyötä oman työnsä ohella. Toinen Alvari-perhetyöntekijä toimii yhdyshenkilönä Vanhempi vankilan portilla hankkeessa v. 2017-2019 ja kuuluu Lahden alueen kehittämistyöryhmään. Vanhempi vankilan portilla -hankkeen myötä toinen Alvari-perhetyöntekijä osallistui Lapset puheeksi -menetelmäkoulutukseen.

Toinen Alvari-perhetyöntekijä osallistui toukokuussa Miestyönfoorumiin, jossa hän oli pitämässä työpajaa, Arvostava ihmisen kohtaaminen - kriisit miehen elämässä yhdessä Ensi- ja turvakotienliiton miestyönasiantuntijoiden kanssa.

Toinen Alvari-perhetyöntekijä kävi Vanhemmanneuvo -menetelmäkoulutuksen ja toimi vanhemmanneuvo-ohjaajana syksyn 2018 vanhemmanneuvoryhmässä yhdessä erotyöntekijän kanssa.

Alvari-perhetyön pitkä yhteistyökumppanuus loppui lokakuun 2018 alkuun Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän perhe- ja sosiaalipalvelut/ lastensuojelun kanssa. Alvari-perhetyö toteutui Lahdessa vuosina 1989-2018.

Alvari-perhetyön toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ (asiakkuuksien pituudet:			
Asiakkaita	18 kpl	>> 7-11 kk=3 perh., 12-18 kk=2 perh., 19-24 kk=1 perhe)	
		>> perheitä 6, joissa naisia 6, miehiä 2 ja lapsia 10	
		>> lasten ikäjakauma: alle 1v.=1, 1-2v.=3, 5-9v.=1	
		10-14v.=3, 15-17v.=2	
Asiakastapaamiset yksilö- ja parityönä	251 kpl	>> kotikäynnit, sos.kuntoutus, seurantakäynnit yms.	
		sis. peruutetut tapaamiset 13 kpl	
Asiakasneuvottelut pääasiassa parityönä	21 kpl	>> asiakasneuvottelut, lastensuojelupalaverit, verkosto-	
		palaverit	
Asiakaspuhelut ja viestit	373 kpl		
Asiakaskuntia	2 kpl	>> Lahti, litti	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	>> vastaava alvari-perhetyöntekijä ja alvari-perhetyöntekijä	
Rahoitus			
		>> Toiminnasta on ostopalvelusopimus	
Kuntien korvaukset	44 961,28 €	Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa	
Muut tuotot	141,92 €	1.1. - 30.9.3018	
Tuotot yhteensä	45 103,20 €		

5.2 Tapaamispaikka

Tapaamispaikalla järjestetään oikeuden tai sosiaalitoimen määrittelemiä valvottuja ja tuettuja tapaamisia sekä valvottuja vaihtoja.

Tapaamispaikalla työskentelee kolme tapaamisohjaajaa. Tarvittaessa on käytetty tunti-työntekijöitä sijaisina. Valtakunnallisesti tapaamispaikkatyötä koordinoi Ensi- ja turvakotien liitto.

Tapaamistyö on sosiaalihuoltolain (1301/2014)27§ mukainen palvelu, joka mahdollistaa lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman turvallisen tapaamisen lapsen edun sitä vaatiessa. Palvelun tavoitteena on tukea lapsen ja häntä tapaavan vanhemman suhdetta tuomalla esiin erityisesti lapsen näkökulmaa.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Tapaamispaikkatyötä tehtiin yhteistyössä lapsen, lapsen perheen, lapsen lähiverkoston sekä lähettävän tahon kanssa. Tapaamistyön keinoin lasta tuettiin ja autettiin ymmärtämään ja sopeutumaan uuteen, muuttuneeseen elämäntilanteeseensa.

Tapaamisjakson aikana käydyissä keskusteluissa tuodaan esiin erityisesti lapsen näkökulmaa. Keskusteluissa tuetaan vanhempaa muuttuneessa perhetilanteessa sekä keskustellaan vanhempien kanssa siitä, mitä he ajattelevat vanhemmuudesta ja lapsesta.

Keskusteluilla pyrittiin vahvistamaan vanhemmuutta kiinnittämällä huomiota perheiden voimavaroihin ja vahvuuksiin.

Kirjauksia tapaamisten kulusta tehtiin enemmän yhdessä asiakkaiden kanssa. Näin toimien pyrittiin vahvistamaan vanhempien kykyä huomioida ja havainnoida lapsen tarpeita tapaamisten aikana.

Aloitustapaamisessa lapsen kanssa keskustellaan tapaamiskäytännöistä ja samalla lapsi voi kertoa mitä hän toivoo tapaamisilta, mitä hän on kokenut ja onko jokin asia, mikä häntä tapaamisessa jännittää tai pelotta.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Tapaamistoiminnan periaatteisiin kuuluu, että tapaaminen on kaikille osapuolille turvallinen, päihteetön ja väkivallaton. Tapaamispaikalla kaikki osapuolet kohdattiin tasavertaisesti ja kunnioittaen.

Tapaamispaikan asiakasperheitä ohjattiin käyttämään lähialueen lapsiperheille suunnattuja palveluita. Tarvittaessa ovat Tapaamispaikan työntekijät lähteneet näihin tapahtumiin perheiden tueksi.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Lastensuojelulain muutosten myötä yhteistyö lapsiperhepalveluiden ja Perheoikeudellisen yksikön kanssa on lisääntynyt ja työkäytännöt selkeytyneet. Tämän muutoksen kautta tapaamispaikalla on pystytty vastaamaan perheiden tarpeisiin yksilöllisesti ja joustavasti.

Tapaamispaikan työntekijät kuuluvat yhdistyksen perhetyöryhmään ja lapsityöryhmään, Ensi- ja turvakotien liiton Vanhempi vankilan portilla -hankkeen kehittämistyöryhmään sekä Kanta-hankkeen kehittämistyöhön.

Työntekijöiden ammattitaidon vahvistamiseksi ja sen ylläpitämiseksi osallistuttiin säännöllisesti ammattitaitoa tukeviin ja kehittäviin koulutuksiin sekä tapaamispaikkatyön työkokouksiin. Yhteistyötä tehtiin myös Etelä-Suomen muiden tapaamispaikkojen kanssa ja kaen hyväksi koettuja työtapoja.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ensi- ja turvakotien liitto yhdessä jäsenyhdistysten kanssa kehittää tapaamistyötä. Tapaamispaikan työntekijä toimii Vanhempi vankilan portilla hankkeen Lahden alueen työryhmässä. Hanke toteutetaan vuosina 2017-2019.

Tapaamispaikka teki asiakasyhteistyötä Lahden alueella yksityisten sosiaalityön palvelujen tarjoajien kanssa sekä päihdepalveluja tarjoavan yksikön kanssa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

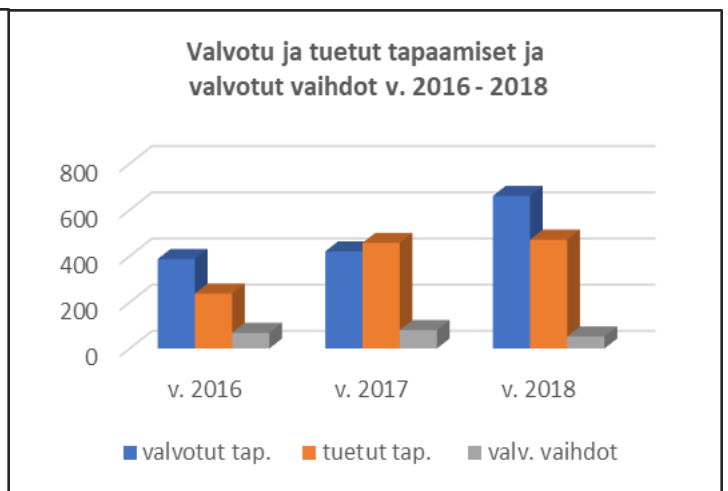
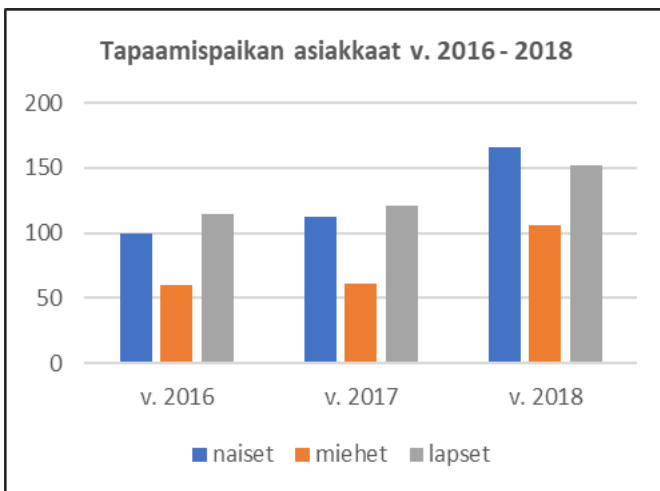
Tapaamispaikkatoiminta on käynnistynyt Lahdessa vuonna 1985, toiminta on ammattitaitoista matalankynnyksen palvelua, jota ohjaavat Ensi- ja turvakotien liiton- sekä yhdistyksen omat laatukriteerit. Tapaamispaikkaa käyttää lähes 40 kuntaa ja Tapaamispaikan käyttöaste on lisääntynyt.

Toiminta on muuttunut vastaamaan paremmin perheen yksilöllisiä tarpeita, kuten kotitapaamiset ja mahdollisuus pidempään ja useamman kerran viikossa tapahtuviin tapaamisiin.

Tapaamistyön arvioinnissa käytettiin apuna sekä asiakas- että yhteistyökumppaneiden asiakaspalautteita.

Tapaamispaikkatyön toimintalukuja v. 2018

ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	424 kpl	>>	perheitä 216, joissa naisia 166, miehiä 106 ja tavattavia lapsia 152 >> aikuisten keski-ikä 38 v. ja lasten 6,2 v.
Valvotut tapaamiset	660 kpl	>>	joista peruutetut tapaamiset 118 kpl
Tuetut tapaamiset	471 kpl	>>	joista peruutetut tapaamiset 97 kpl
Valvotut vaihdot	52 kpl	>>	joista peruutetut vaihdot 6 kpl
Työskentelyn aloituksia	85 kpl	>>	joista peruutetut aloitukset 9 kpl
Asiakaspuhelut ja viestit	2787 kpl		
Asiakaskuntia	37 kpl	>>	Asikkala, Espoo, Forssa, Hanko, Heinola, Helsinki, Hollola, Iitti, Hyvinkää, Janakkala, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Järvenpää, Kerava, Kokemäki, Kotka, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Lappeenranta, Laukaa, Loimaa, Mikkeli, Mänttä, Nastola, Nokia, Orimattila, Savonlinna, Sipoo, Sysmä, Tampere, Tuusniemi, Valkeakoski, Vantaa, Vihti ja Ähtäri
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	3 hlö	>>	tapaamisohjaajaa
Rahoitus		>>	Palvelua käyttävät kunnat maksavat palvelusta hinnaston mukaisesti: työskentelyn aloitus 210 €, arkisin valvottu/tuettu tapaaminen/valvottu vaihto 160 €/krt, su valvottu tap. 320 €/krt, su tuettu tap. 240 €/krt, tuetut kotitapaamiset: arki/la 160 €+ kotitapaamismaksu 40 €, su 240 € + 80 € kotitapaamismaksu, matkakorvaus 50 €/käynti (mikäli matka on yli 20 km yhteen suuntaan tai matka ulottuu Lahden kaup. ulkopuolelle.)
Kuntien korvaukset	168 680,00 €		
Muut tuotot	311,79 €		
Tuotot yhteensä	168 991,79 €		

5.3 Ero lapsiperheessä

Ero lapsiperheessä työn toiminnan tarkoituksena on auttaa erokriisissä olevia perheitä vertaisryhmätoiminnan ja asiakastyön keinoin huomioiden erityisesti lapsen tarpeet. Vuodelle 2018 haettiin STEAlta (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) saatavaan avustukseen lisäystä uusperhetoiminnan käynnistämiseksi. Rahoitus myönnettiin haetun kolmen työntekijäresurssin sijaan kahdelle työntekijälle.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Perheille tarjolla oleva, järjestölähtöinen eroauttaminen koostuu vertaisryhmätoiminnasta ja asiakastyöstä. Vuoden 2018 aikana toteutettiin kaksi Vanhemman neuvo -ryhmää, kolme Lasten eroryhmää, Miesten eroryhmä sekä Suomalainen eroseminaari yhteistyössä Perheoikeudellisten palveluiden kanssa.

Asiakkaita ohjattiin Lahden ensi- ja turvakoti ry:n tapahtumiin ja retkille. Näitä olivat mm. Linnanmäen kevätretki ja yhteistyössä motoristien kanssa järjestettävä Leluralli. Lisäksi olimme mukana toteuttamassa Kaikkien lasten syntymäpäivätapahtumaa, jossa kohderyhmänä olivat vammaiset lapset ja heidän perheensä. Aikuisille järjestettiin Draama-räätäleiden toteuttama teatteriesitys Ero näytelmä, joka oli osallistavaa Forum-teatteria. Tilaisuuteen osallistui n. 30 henkilöä.

Vertaisryhmissä tuettiin perheiden omaehtoisen vuorovaikutuksen syntymistä. Esim. Lasten ero- ja Vanhemman neuvo -ryhmässä syntyi ystävyysuhteita, jotka jatkuivat ryhmien päättymistenkin jälkeen.

Vanhempien osallistumista vertaisryhmiin mahdollistettiin mm. järjestämällä lasten eroryhmä samanaikaisesti Vanhemman neuvo -ryhmän kanssa. Asiakastyötä jalkautettiin Heinolan Perhekeskukseen ja Asikkalaan. Lasten eroryhmistä kaksi toteutettiin Lahdessa yhdistyksen omissa tiloissa, kolmas ryhmä toteutettiin Vääksyssä, Aurinkovuoren koululla yhdessä kuraattoreiden kanssa. Ryhmä kokoontui koulun tiloissa iltapäivällä. Vuoden aikana järjestettiin yksi Eroneuvo-tilaisuus.

Erotyöntekijät ideoivat yhdessä käsikirjoittaja Jarkko Mikkolan kanssa eroaiheista näytelmää. Käsikirjoitusta varten Mikkola haastatteli noin kymmentä eron kokenutta aikuista. Haastateltavat ohjautuivat Ero Lapsiperheessä työn kautta. Mikkola jatkaa haastatteluiden pohjalta käsikirjoituksen tekemistä. Eroneuvo – ja muille vapaaehtoisille järjestettiin yhteinen pikkujoulu.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Eroperheille tarjottava tuki on ns. matalankynnyksen tukea. Koulujen sähköisen tiedotusjärjestelmän Wilman (Lahti, Asikkala), Letk:n nettisivujen ja yhteistyökumppaneiden kautta ohjautui asiakkaita Vanhemman neuvo ryhmiin, Lasten eroryhmiin ja asiakastyöhön. Hyvällä viestinnällä ja tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Wilma, sosiaalinen media jne.) huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Ero lapsiperheessä työtä, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötahoille ja laajemmalle yleisölle.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Palveluita kehitettiin asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta huomioiden yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Painopisteinä olivat mm. jalkautuminen kuntiin, kouluille

(lasten eroryhmä, lasten yksilötapaamiset) sekä samanaikaisesti järjestetty Vanhemman neuvo- ja lasten eroryhmä.

Yhteistyötä kuntien ja muiden erotoimijoiden kanssa jatkettiin. Lape -hankkeen (Lapsi – ja perhepalveluiden muutosohjelma) myötä alueellinen Eroverkoston toiminta tiivistyi. Verkosto järjesti kaksi koulutusiltapäivää syksyllä; varhaisen tuen työntekijöille suunnattu Vanhempien ero lapsen näkökulmasta (n. 100 osallistujaa) sekä eroverkostolle suunnattu syventävä koulutus, jossa painopisteenä oli riitaiset erot. Erotyöntekijä oli mukana Lape-hankkeen Perhekeskustoiminnan kehittämistyöryhmässä. Työntekijät ovat osallistuneet aktiivisesti Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin eroauttamisen työkokouksiin ja hanketapaamisiin.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Ero lapsiperheessä työ on vastannut alueellisen Eroverkoston kokoon kutsumisesta ja ylläpitämisestä. Ensi- ja turvakotien liiton Ero lapsiperheessä toiminnan ja muiden jäsenyhdistysten erohankkeiden kanssa yhteistyö on tiivistä, työ- ja toimintamalleja kehitettävää ja yhtenäistävää toimintaa. Ero lapsiperheessä työn jalkautumisen myötä on syntynyt uudenlaisia kumppanuuksia yhteisen työn tekemiseksi. Asikkalassa kuraattoreiden kanssa syntyi tiivis yhteys Lasten eroryhmän toteuttamisen myötä. Yhden erotyöntekijän työpanoksen jakautuminen erotyön ja Perhetupatoiminnan välillä mahdollisti Perhetuvan kävijöille matalankynnyksen tuen parisuhde- ja eroasioiden mietityttäessä.

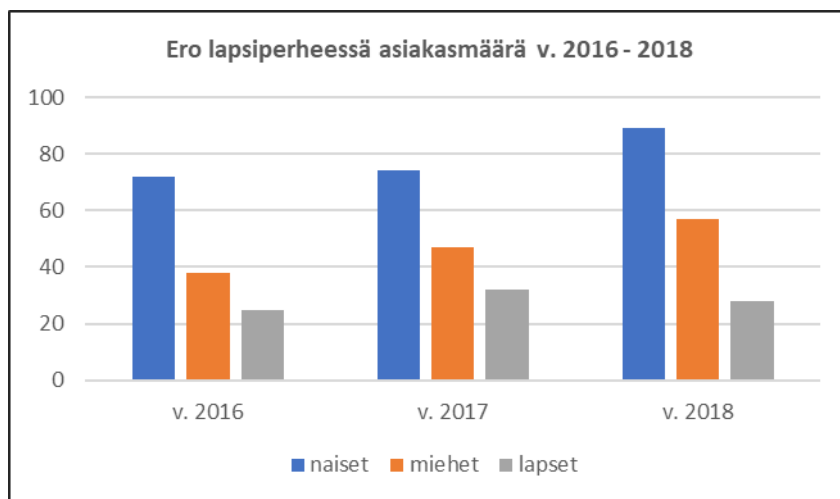
Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Tietoa toiminnan vaikutuksista koottiin asiakaspalautteilla toimintaan osallistuneilta, työntekijöiltä, yhdistyksen muista työmuodoista ja yhteistyökumppaneilta. Seurannalla ja arvioinnilla varmistettiin, että toteutettavat palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin ja että alueellisesti tarjolla olevat, eri tahojen järjestämät eroauttamisen muodot täydentävät toisiaan eivätkä kilpaile keskenään.

Arviointimenetelminä käytettiin asiakaspalautteita ja keskusteluja. Asiakaspalautteet oli osittain mahdollista täyttää myös sähköisesti.

Ero lapsiperheessä -työn toimintalukuja v. 2018

ASIAKASTYÖ		
Asiakkaita yhteensä	174 hlö	>> perheitä 129
Aikuisia asiakkaita	146 hlö	>> 89 naista ja 57 miestä
Yksilö- ja parityöskentelyyn osallistui	120 hlö	>> 64 naista ja 56 miestä
Vanhemman neuvo -ryhmä kokoontui	14 krt	>> 14 osallistujaa (kaikki naisia)
Eroneuvotilaisuuksia järjestettiin	1 krt	>> keväällä, 1 osallistuja 1 (mies) ja 2 vapaaehtoistyöntekijää muutoin toiminnassa oli mukana 3 eroneuvovapaaehtoista
Suomalainen eroseminaari	11 krt	>> 10 osallistujaa (9 naista ja 1 mies)
Miesten eroryhmä	3 krt	>> 3 osallistujaa
Lapsia asiakkaina	28 hlö	>> 15 tyttöä ja 13 poikaa
Yksilötapaamisissa	9 hlö	>> 7 tyttöä ja 2 poikaa
Kouluikäisten (7-12v.) lasten eroryhmä	6 krt	>> 19 osallistujaa (8 tyttöä ja 11 poikaa), lasten ryhmien rinnalla kokoontuivat aikuisten ryhmät, joihin osallistui 21 vanhempaa (16 naista ja 5 miestä)
Asiakaskuntia	11 kpl	Asikkala, Fiskars, Hartola, Heinola, Hollola, Inkeroinen, Kärkölä, Lahti, Mikkeli, Orimattila, Uusikyliä
KOULUTUSTEN TOTEUTUS		
Vanhempien ero lapsen näkökulmasta	1 krt	>> 100 osallistujaa (järj. yhteistyössä aluell. eroverkoston kanssa)
Eroauttajien verkostolle suunn. syventävä koulutus	1 krt	>> 20 osallistujaa (-" - painopisteenä riitaiset erot)
Valtakunnalliset lastensuojelupäivät Turussa	1 krt	>> 40 osallistujaa (Kaksi kotia - kaksi arjen todellisuutta työpajassa kouluttajana)
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)		
Henkilökunta	2,5 hlö	>> vastaava erotyöntekijä, erotyöntekijä ja 50 % erotyöntekijä
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan pääosin STEAn avustuksella
STE A	121 000,00	€
Muut tuotot	15 914,17	€
Tuotot yhteensä	136 914,17	€

5.4 Mieskaveritoiminta®

Mieskaveritoiminta on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin. Lapsen eli pikkukaverin alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Toiminnan tavoitteena on antaa lapselle mahdollisuus tutustua aikuisen miehen arkeen ja elämään sekä lisä-

tä lapsen kehitystä tukevia aikuiskontakteja. Tarkoituksena on myös, että perheen turvaverkostoa laajentamalla yksin lastaan kasvattavan äidin jaksaminen helpottuu. Mieskaveritoiminta® on Pienperheyhdistyksen vuonna 1992 käynnistämää, kehittämää ja koordinoimaa toimintaa.

Toiminta käynnistyi Lahden ensi- ja turvakoti ry:ssä syksyllä 2016. Toiminnan rahoitus pohjana on STEA:n avustus.

Toiminnassa mukana olevia mieskavereita on valtakunnallisesti noin 270. Mieskaveritoimintaa on Päijät-Hämeen lisäksi pääkaupunkiseudulla, Turussa, Vaasassa, Oulussa, Kuopioissa ja Tampereella.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Vuodelle 2018 STEA myönsi kokopäivärahoituksen yhdelle työntekijälle aiemman puolikkaan rahoituksen sijaan. Tämä mahdollisti muun muassa toiminnan vakiinnuttamisen, kehittämisen ja laajentamisen Heinolaan.

Mieskaverikursseja oli suunniteltu pidettäväksi vuoden 2018 aikana neljä Lahdessa ja kaksi Heinolassa. Tavoitteeseen ei kuitenkaan päästy tiedottamisesta ja rekrytoinnista huolimatta, sillä kurseja toteutui vain kaksi: yksi Lahdessa ja yksi Heinolassa. Uusia mieskavereita koulutettiin vuoden aikana kahdeksan. Yksilöllisen perehdyttämisen malli otettiin käyttöön, jotta saataisiin kaikki toiminnasta kiinnostuneet tehokkaasti mukaan toimintaan, vaikka kurssi ei toteutuisikaan. Lisäksi uusien mieskavereiden integrointia mieskaveri-iltojen ja retkien kautta osaksi mieskaveriyhteisöä tehostettiin.

Niin sanottuja mieskaveri-iltoja eli mieskavereille järjestettyjä työnohjauksellisia ryhmätapaamisia oli vuoden aikana viisi. Mieskavereille ja pikkukavereille järjestettiin säännöllisesti, noin kerran kuukaudessa yhteinen retki. Lisäksi mieskaverit, äidit ja pikkukaverit kutsuttiin yhdistyksen omiin tapahtumiin. Mieskaveritoiminnan piirissä oleville perheille järjestettiin perheiden ilta Perhetuvalla. Säännöllisten perheiden iltojen järjestäminen jäi vuodelle 2019.

Valtakunnalliset mieskaveripäivät järjestetään vuosittain. Päivien tarkoituksena on koota yhteen mieskavereita ja lapsia ympäri Suomen. Vuonna 2018 mieskaveripäivät olivat liikuntakeskus Pajulahdessa. Päijät-Hämeen mieskaveritoiminnan ohjaaja osallistui aktiivisesti ko. päivien suunnitteluun. Päijät-Hämeestä mukana oli ensi kertaa kaksi mieskaveria ja kolme lasta, yhteensä päiville osallistui noin 70 henkeä.

Mieskavereille ja pikkukavereille järjestettiin yhteistyössä Tampereen ensi- ja turvakoti ry:n mieskaveritoiminnan kanssa yhteinen viikonloppuleiri seurakuntien leirikeskuksesta Upilassa Hollolassa 1. - 2.9.2018. Leiri onnistui hyvin ja osallistujat toivoivat sen toteutuvan myös vuonna 2019. Päijät-Hämeestä mukana oli seitsemän mieskaveria ja seitsemän lasta, yhteensä osallistujia oli 20.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Mieskaveritoiminnan prosessiin kuuluu äitien ja lasten kanssa tehtävä työ. Aiemmin kehitetyn kotikäyntimallin käyttöä jatkettiin hyvin kokemuksin. Yksilöllisissä tapaamisissa perheen kotona käydään läpi perheen tilannetta, lapsen ja äidin toiveita ja odotuksia mieskaveritoiminnan suhteen sekä perehdytetään äiti toiminnan käytäntöihin ja tarvittaessa tehdään yhdessä hakemus. Lisäksi kotikäynnillä tavataan lapsi ja ikätaso huomioiden keskustellaan mieskaveritoiminnasta ja hänen toiveistaan.

Uusien vapaaehtoisten vähyydestä johtuen mieskaveria jonottavien lasten määrä kasvoi vuoden 2018 aikana. Jonossa olevia lapsia otettiin kuitenkin mukaan mieskavereille ja pikkukavereille järjestetyille retkille ja perheitä kutsuttiin yhdistyksen tapahtumiin. Käytäntö osoittautui hyväksi, sillä jonossa olevat lapset pääsivät retkien kautta tutustumaan mieskavereihin ja muihin lapsiin.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Mieskaveritoiminnan prosessiin kehitettiin yhteistyössä Oulun mieskaveritoiminnan kanssa kaverikuulumistapaamismalli. Kaverikuulumistapaamisten tarkoituksena on mieskaveritoiminnan ohjaajan, mieskaverin, äidin ja lapsen yhteisellä tapaamisella käydä läpi kaverisuhteen toimivuutta, kaikkien osapuolten ajatuksia ja toiveita jatkosta. Tarkoituksena on, että kaverikuulumistapaaminen järjestetään aluksi kaikille kaveripareille ja jatkossa noin puolen vuoden kuluttua kaverisuhteen alkamisesta tai tarpeen mukaan. Kaverikuulumistapaamisten kehittämiseen ja tarpeeseen liittyi myös vuoden 2018 aikana yllättäen päättyneet kaverisuhteet, joita tapaamisilla halutaan ennaltaehkäistä.

Mieskaveritoiminnan organisoinnissa tiedottamisella, markkinoinnilla ja viestinnällä on suuri merkitys. Toimintaa markkinoitiin ja vapaaehtoisia rekrytoitiin lähinnä sosiaalisessa mediassa, yhdistyksen sekä Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston internet-sivuilla sekä useissa eri tapahtumissa. Etelä-Suomen Sanomat teki mieskaveritoiminnasta lehtijutun ja valtakunnallisissa lehdissä oli mieskaveritoiminnasta kolumneja sekä haastatteluja. Lahtelainen mieskaveri esiintyi helmikuussa 2018 Huomenta Suomen aamulähetyksessä kertomassa kokemuksistaan mieskaveritoiminnasta.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Mieskaveritoiminnan ohjaajien välinen yhteistyö toiminnan kehittämisen ja kokemusten jakamisen vuoksi on olennaisen tärkeää. Yhteistyötä etenkin Oulun mieskaveritoiminnan ohjaajan kanssa lisättiin ja tiivistettiin. Pienperheyhdistyksen koordinoima valtakunnallinen mieskaveritoiminnan ohjaajien verkosto kokoontui kuukausittaisissa Skype-tapaamisissa sekä yhteisissä tapaamisissa kolmesti vuoden aikana.

Syksyllä 2018 mieskaveritoiminta käynnistyi myös Heinolassa. Toiminnan käynnistyminen vaati uudenlaisia yhteistyötahoja, kuten heinolalaisen Jyränkölän settlementin, jonka kautta järjestyivät maksuttomat koulutustilat.

Yhteistyötä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän kanssa jatkettiin etenkin asiakasohjauksessa. Mieskaveritoimintaan asiakkaita ohjasivat lapsiperhepalvelut, koulukuraattorit sekä neuvolan ja koulujen terveydenhoitajat.

Dilan Säröperhetoiminnan kanssa yhteistyötä jatkettiin lähinnä perheille ja vapaaehtoisille järjestettyjen tapahtumien muodossa. Lisäksi sekä vapaaehtoisten jatkokoulutusten että asiakasohjauksen järjestämisen osalta tehtiin yhteistyötä.

Mieskaveritoiminnan ohjaaja osallistui aktiivisesti Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kokouksiin ja verkoston toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lahden ammattikorkeakoulun kaksi sosionomiopiskelijaa (AMK) aloitti opinnäytetyön tekemisen Päijät-Hämeen mieskaveritoiminnassa mukana olevien äitien kokemuksista. Opiskelijat haastattelivat viittä äitiä opinnäytetyötään varten.

Vihreän Veräjän kanssa aloitettiin yhteistyötä ja kartoitettiin mahdollisia yhteistyön muotoja esim. mieskavereiden jatkokoulutuksia tai mieskavereiden ja pikkukavereiden yhteisiä leirejä ajatellen. Luontoavusteiset toiminnan menetelmät sopivat hyvin osaksi mieskaveritoimintaa.

Melontahaasteen 2018 kautta kerättiin varoja mieskaveritoiminnalle ja sairaalaklovni-toiminnalle. Mieskaveritoimintaan saadut varat ohjautuivat Pienperheyhdistyksen kautta mieskaveripäivien kulujen kattamiseen. Melontahaasteessa pääkaupunkiseudulta kotoisin oleva poliisi Tuomas Pelkonen meloi Päijännettä pitkin Lahdesta Jyväskylään alle 30 tunnissa. Tuomasta oli Lahdessa saattelemassa matkaan yhdistyksen johtokunnan jäsen, muutama mieskaveri, pääkaupunkiseudun ja Päijät-Hämeen mieskaveritoiminnan ohjaajat sekä joukko muuta yleisöä ja huoltojoukkoa. Tempaus sai paljon mediahuomiota sekä lehdissä, radiossa, sosiaalisessa mediassa sekä televisiossa.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Mieskaveritoiminnan vaikuttavuutta ja palautteita kerätään vuosittaisella Pienperheyhdistyksen tekemällä valtakunnallisella kyselyllä sekä mieskavereilta että äideiltä. Vuonna 2018 kysely toteutettiin elokuussa. Mieskavereille suunnattuun kyselyyn vastasi valtakunnallisesti 168 mieskaveria, Päijät-Hämeestä 8. Vastaavat luvut äitien kyselyssä oli 116/8.

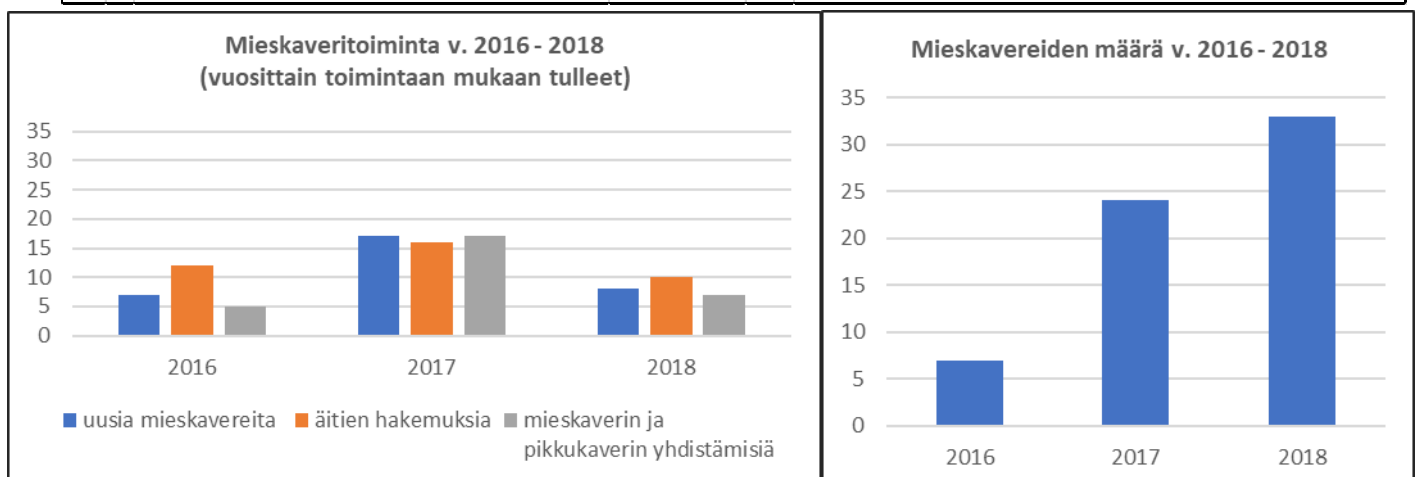
Yhteenvedon kyselyn tuloksista Päijät-Hämeen osalta voi todeta, että mieskaverit viettävät lapsen kanssa aikaa etenkin ulkoillen ja retkeillen sekä urheillen ja kulttuurin parissa. Mieskaverit suosittelisivat toimintaa sata prosenttisesti muille ja kokevat saavansa iloa osallistumisesta lapsen elämään, voivansa olla avuksi, saavansa sisältöä omaan elämään sekä mahdollisuuden tutustua lapseen ja lapsen elämään. Mieskaverit toivovat

jatkossakin yhteisiä retkiä ja liikunnallisia tapahtumia, joihin voi osallistua yhdessä pikkukaverin kanssa.

Äitien kyselyssä kokemus toiminnan merkityksestä heille itselleen oli: hyvä mieli lapsen kaverisuhteesta, luotettava aikuinen, johon tukeutua tarvittaessa, oma aika sekä uusi ihmissuhde. Äitien mielestä lapsen näkökulmasta tärkeimmät asiat olivat miehen malli, tärkeä ihmissuhde ja uusi kaveri.

Lasten palautteiden kehittäminen aloitettiin yhteistyössä Oulun mieskaveritoiminnan kanssa. Lapsille suunniteltiin palautelomake ja saatekirje sekä äitejä informoitiin palautteen keräämisestä. Lasten palautteita saatiin Päijät-Hämeestä 12. Palautteessa lapset saivat esimerkiksi kertoa, mikä tekeminen on ollut mukavinta mieskaverin kanssa, mitä haluaisi vielä tehdä, onko tapaamisia ollut riittävän usein ja miten lapsi on kokenut järjestetyt retket. Palautelomakkeessa käytettiin avoimia kysymyksiä, hymynaamoja sekä monivalintakohtia.

Mieskaveritoiminnan toimintalukuja v. 2018			
ASIAKASTYÖ			
Uusia mieskavereita	8 hlö	>> kokonaismäärä 33 (aktiivisia 25, jäänyt pois 8)	
Äitien hakemuksia	10 kpl		
Äitien yksilötapaamisia	8 krt		
Mieskaverin ja pikkukaverin yhdistämiä	7 kpl		
Toiminnassa mukana olevien lasten määrä	23 hlö		
KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT			
Mieskaverikursseja	2 kpl	>> kokonaista kurssia (Lahti ja Heinola + 1 yksilöll.perehd.)	
Mieskavereiden työnohjaukselliset tapaamiset	5 kpl		
Mieskavereiden ja pikkukavereiden retkiä	10 kpl		
Valtakunnalliset mieskaveripäivät	2 pv	>> Pajulahti	
Jatkokoulutuksia	3 kpl		
Yhteistyöleiri T:reen mieskaveritoiminnan kanssa	2 pv	>> Upila	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 A 1, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	>> mieskaveritoiminnan ohjaaja, vapaaehtoistyön koordinaattori	
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella	
STEAn avustus	49 000,00	€	
Muut tuotot	1 570,80	€	
Tuotot yhteensä	50 570,80	€	

6. TYÖRYHMÄT

6.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

KAVA-työryhmän jäsenenä toimi yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöitä, puheenjohtajana Jukka Ihalainen. KAVAn toimintaa koordinoi osana työtään mieskaveritoiminnan ohjaaja, vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Anna-Maria Sipponen. KAVA-työryhmän työskentelyyn osallistui vuonna 2018 puheenjohtajan lisäksi työntekijät: mieskaveri- ja doulatoiminnasta, Perhetuvalta, ensikodilta, eroauttamisesta, väkivaltatyön avopalveluista sekä Dilan Särötoiminnasta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

KAVA-työryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Työryhmä kävi tapaamisissaan läpi kuulumisia ja ajankohtaisia asioita sekä kävi työryhmänä läpi vapaaehtoistoiminnan haasteita. Työryhmän toimintaan kuului uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen, jatkokoulutusten ja virkistys/kiittämistilaisuuksien järjestäminen.

Ensikodin vauvanhoitovapaaehtoisten rekrytointi- ja perehdytyspolku vakiintui ja vapaaehtoistoiminta linkittyi osaksi ensikodin arkea. Vauvanhoitovuoroja lisättiin tiistai-iltapäivien lisäksi arki-iltoihin ja viikonloppuihin, jotta myös työssäkäyvät vapaaehtoiset pääsivät osallistumaan. Doula- ja mieskaveritoiminta organisoitui siihen nimettyjen työntekijöiden kautta. Vuoden 2018 aikana vapaaehtoistoimintaan tuli mukaan LAMKin opiskelijoita, jotka suorittivat vapaaehtoistoimintaan liittyviä opintojaan. Opiskelijat suorittivat vaaditun tuntimäärän ensikodilla, Perhetuvalla sekä yhdistyksen retkillä ja tapahtumissa.

Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa

Uudenlaisten vapaaehtoistoiminnan muotojen suunnittelua aloitettiin. Isältä isälle - tukihenkilötoiminnan käynnistämisen aloittamista selviteltiin, materiaalia ja taustatukea tähän saatiin keskusjärjestöltä. Yhdistyksen johtokunnan kanssa järjestettiin johtokunnan toiveesta tapaaminen, jossa pohdittiin yhteistyökohtia erityisesti yhdistyksen tapahtumia ajatellen.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Vapaaehtoisten osuutta ja panostusta yhdistyksen tapahtumissa lisättiin. Facebook-tiedottamista ja markkinointia vapaaehtoistoiminnan osalta lisättiin. Mieskaveritoiminnan

ohjaaja/vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistui Laurea ammattikorkeakoulun Muutosjohtaminen vapaaehtoistoiminnassa-koulutuskokonaisuuteen (5op).

Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen

Ensi- ja turvakotien liiton kanssa yhteistyötä jatkettiin osallistumalla kansalaistoiminnan skype-kokouksiin sekä yhteisiin kehittämispäiviin. Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kanssa jatkettiin yhteistyön tekemistä verkoston kokoontumisten, työryhmien, tapahtumien ja vapaaehtoistoiminnan messujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Yhteistyönä järjestettiin Lahti-pisteen rekrytointitilaisuus, Harrasta hyvää - tapahtuma, vapaaehtoisten virkistystilaisuus Lepolassa keväällä 2018 ja työntekijöille suunnattu Vapaaehtoisten jaksamisen tukeminen ja toiminnan arviointi -koulutus syyskuulla 2018.

Päijät-Hämeen terveysturva ry:n Yhteinen Päijät-Häme -hanke järjesti vuoden aikana yhdistyksille yhteisiä tapaamisia sekä tapahtumia, jossa yhdistys oli mukana.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistuivat Dilan tuetun vapaaehtoistoiminnan -hankkeen (ESR-rahoitteinen) ohjausryhmään.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistui Vihreän Veräjän Green care -verkoston tapaamiseen, jossa pohdittiin luontoavusteisen toiminnan integroimista eri järjestöjen toimintaan.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Sofia-asiakastietojärjestelmän ylläpitoa ja kehittämistä jatkettiin vastaamaan rekisterissä olevien vapaaehtoisten todellista määrää. Ensi- ja turvakotien liiton kanssa neuvoteltiin mieskaveritoiminnan oman osuuden saamisesta Sofiaan. Mieskaveri- ja doulatoinnassa palautetta kerättiin säännöllisesti. Mieskaveritoiminnassa kerättiin ensi kertaa lapsilta kirjallista palautetta. Muun yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan järjestelmällinen palautteen kerääminen siirtyi vuodelle 2019.

KANSALAIKSI- JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN TILASTO V. 2018

Vapaaehtoisia yhteensä	76 hlö	>> joista aktiivisia 68 (naisia 46, miehiä 30)		
lahtelaisten osuus	75 %	>> muut kunnat: Heinola, Hollola, Iitti, Nastola, Orimattila ja Tampere		
Aktiivisia vapaaehtoisia:				
Doulia	13	Ryhmät	tapaamis-	vapaa-
Lastenhoitovapaaehtoisia	23	Doula-ilta	kertoja	ehtoisia
Erovapaaehtoisia	4	Mieskavereiden työnohjaus	11	25
Mieskaverivapaaehtoisia	23	Vapaaehtoisten perehdytysilta	5	36
Turvakotivapaaehtoisia	2		1	
Muita	3	Tapahtumat	kpl	vapaa-
	68	Eroneuvo	1	ehtoisia
Vapaaehtoisten yksilöllisiä		Koulutus	7	47
tapaamisia/perehdytyksiä:	13 krt	Leiri	2	10
(Ensikoti ja Perhetupa)		Muu	2	8
		Retki	5	27
KAVA-työryhmän kokouksia	5 krt	Toiminnan/yhd. Esittely	2	1
P-H vapaaehtoistoiminnan verkoston	7 krt	Vapaaeht. Rekry	2	0
		Varainhankinta	1	2
P-H vapaaehtoistoiminnan verkoston työryhmät:		Virkistys, juhlat	5	31
>> vapaaehtoisten kiittämistilaisuuden sekä työntekijöille suunnatun koulutuksen -työryhmät				

6.1.1 Tapahtumat

	Tapahtumat ja koulutukset, joissa yhdistyksen työntekijöitä ja vapaaehtoisia (järjestäjinä/osallistujina)
16.1.	Yhteisöllinen vanhemmuus -yleisöluento, Ristinkirkko. Yhdistyksen toiminnan esittelyä luennon jälkeen.
20.1.	Harrasta hyvää -tapahtuma, Aikuiskoulutuskeskus Wellamo
23.1.	Kaikille eväät elämään -seminaari, Helsinki
21.3.	Jäsenyyden ja viestinnän kehittämispäivä, Ensi- ja turvakotienliitto
28.3.	Green care -verkoston tapaaminen, Helsinki
24.4.	Yhdistystoiminnan tulevaisuus uudessa Päijät-Hämeessä -järjestöseminaari
29.4.	Lasten päivän retki Linnanmäelle (mukana 2 vapaaehtoista)
6.5.	Mahdollisuuksien tori -tapahtuma, Lahden satama
24.5.	Vapaaehtoisten virkistysilta, Lepola (yhteistyössä P-H:n vapaaehtoistoiminnan verkoston kanssa; mukana yht. 40 vapaaehtoista, joista yhdistyksen vapaaehtoisia 6)
29.5.	Tuetun vapaaehtoistoiminnan ohjausryhmä, Dila
30. - 31.5.	Miestyön foorumi, Helsinki
1.6.	Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorien virkistysiltapäivä, Vesijärvi
23.8.	Lasten hätäensiapukoulutus vapaaehtoisille, Perhetupa (mukana 14 vapaaehtoista)
26.8.	Hobby-messut, Heinola (mukana 1 vapaaehtoinen)
31.8.	Vapaaehtoisten jaksamisen tukeminen ja toiminnan arviointi -koulutus, Aikuiskoulutuskeskus Wellamo
4.9.	Leluralli, Laune (mukana 11 vapaaehtoista)
7. - 8.9.	Turvallisuusmessut, Lahti
6. - 7.10.	Mielenterveyden ensiapu 1, Perhetupa (yhteistyössä P-H mielenterveysseuran kanssa, mukana myös Särötoiminnan vapaaehtoisia, koulutukseen osallistui 14 vapaaehtoista)
12.10.	Yhdistysmarkkinat, Fellmannia
24.11.	Joulunavaus -tapahtuma, Lahden tori (mukana 2 vapaaehtoista)
26.11.	Vapaaehtoisten rekrytointi, LAMK (yhteistyössä P-H vapaaehtoistoiminnan verkoston kanssa)
4.12.	Vapaaehtoisten pikkujoulu, Perhetupa. Järjestettiin yhteistyössä MLL:n Hämeen piirin Perhekummitoiminnan kanssa. Tamperelainen teatteriohjaaja Marja-Leena Haapanen piti luennon vuorovaikutuksesta otsikolla "Ilo ihmisestä" (mukana 19 vapaaehtoista)
14.12.	Yhdistysten aamukahvit, Fellmannia

6.2 Vauvaperhetyöryhmä

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille ja yhdistyksen muille työmuodoille. Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby Blue-sista, Peukaloisista, Alvari-perhetyöstä ja Perhetuvalta. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet olivat mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa, kuten Vauvaverkossa. Yhteistyössä alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa toteutettiin Haikara-kahvilan avaus vauvaa odottaville perheille ja osallistuttiin toiminnan toteutukseen sekä kehittämiseen. Yhdistyksen työntekijät olivat mukana alueen perhevalmennuksessa. Vauvaperhetyöryhmässä tehtiin suunnitelmia isätyön käynnistämiseksi. Koulutuksina yhdistyksen vauvaperhetyöntekijöille toteutuivat Pidä kiinni -koulutus sekä 3-päiväinen MIM-koulutus. Vauvaperhetyöryhmä kokoontui 4 kertaa vuoden aikana.

6.3 Lapsityöryhmä

Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöistä. Puheenjohtajana toimi verkostokoordinaattori Heli Lehtinen.

Lapsityöryhmän tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia ja turvallisuutta sekä vaikuttaa lasten kasvatuksellisen väkivallan ja kaltoinkohtelun vähenemiseen.

Lapsityöryhmän tehtävänä on yhdistyksen lapsityön kehittäminen, hyvien menetelmien ja välineiden käytön edistäminen. Kiinnitetään huomiota lasten suojeluun, osallisuuden ja kohtaamisen toteutumiseen sekä työntekijöiden tukemiseen.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Lapsityöryhmällä oli vuoden aikana 10 kokousta, joihin osallistuttiin vaihtelevasti työtilanteiden mukaan. Kokousten asialistat ja muistiot jaettiin myös esimiehille.

Kannusta minut vahvaksi -hankkeen materiaalit olivat esillä yhdistyksen toiminnassa työmenetelmien monipuolistamiseksi. Järjestettiin tapahtumia alueen lapsille ja lapsiperheille huomioiden myös yhteistyökumppanit ja vapaaehtoiset. Yhteisöllisyyttä lisäsi myös Joulunavaus -tapahtumassa jaettujen joulupipareiden koristelutalkoot sekä monissa eri tilaisuuksissa jaettujen pussukoiden teko -talkoot (Turvallinen lapsuus -esite, yhdistyksen käyntikortti, mietelause, teepussi ja herkku).

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Työmuodot toivat esille lapsiperheissä havaitsemiaan ilmiöitä, joista myös eri verkostoissa välitettiin tietoa eteenpäin. Varhaisnuorten eriarvoisuus ja syrjäytymisuhka puhutti. Tehtiin yhteistyötä nuorten Toipuvat Addiktit -vertaisryhmän kanssa.

Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa

Tehtiin työmuotokohtaiset lapsityön kuvaukset. Niissä tehdään näkyväksi lapsityön prosessit, menetelmät ja työvälineet, joiden avulla voidaan kehittää lapsityön sisältöä eri työmuodoissa. Tapahtumatoiminnassa panostettiin tiedottamiseen ja innostamiseen sekä näkyvyyteen Facebookissa.

Uudenlaisten kumppanuuksien ja verkostojen rakentaminen

Näkyvyyttä lisättiin sekä sosiaalisessa mediassa että perinteisellä esitteiden jakamisella (mm. em. pussukoiden avulla). Ylläpidettiin kumppanuuksia mm. tapahtumatoimintaan liittyen esim. Särö-toiminnan, lastensuojeluyksiköiden ja HD-Chapter 3:n sekä Lions Clubin kanssa. Työryhmä osallistui aktiivisesti tarjolla oleviin koulutuksiin ja työkokouksiin.

Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Toteutunut toiminta tilastoitiin ja kehitettiin asiakaspalautejärjestelmä, jonka käyttöönotto aloitettiin vuoden 2017 aikana.

Lapsityöryhmän toimintalukuja v. 2018	
	osallistujien määrä
10.1. Starttiryhmän tapaaminen turvallisuusteemalla	9 (6 nuorta, 3 aik.)
11.4. Elokuvailta	80 hlö
29.4. Linnanmäki -retki	145 hlö
4.10. Pieni leluralli -tapahtuma	142 hlö
24.11. Joulunavaus -tapahtuma	250 jaetut esitepussit
Kaksi tapaamista Toipuvat Addiktit -ryhmän kanssa	6 nuorta

6.4 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelun tehtävänä on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Työsuojelutoimikunta edistää ja valvoo työsuojeluasioita.

Työsuojeluvaalit pidettiin huhtikuussa 2017 ja uusi työsuojelutoimikunta valittiin tällöin. Työsuojelutoimikunnan kokoonpano v. 2018:

- Jukka Ihalainen, työsuojelupäällikkö

- Terhi Hugg, varatyösuojelupäällikkö
- Ulla Mäntyoja, työsuojeluvaltuutettu
- Niina Neuvonen, 1. varatyösuojeluvaltuutettu
- Arto Lillvis, työsuojelutoimikunnan jäsen

Työsuojelutoimikunta kokoontui 8 kertaa vuoden 2018 aikana. Työsuojeluasiaa pidettiin esillä myös mm. yhdistyksen työyhteisöpäivissä.

Vuonna 2017 alkoi kouluttaja Pekka Hämäläisen johdolla koko työyhteisöä koskeva kehittämishanke sekä esimiestyön kehittämishanke, joka jatkui vuonna 2018.

Työsuojelutoimikunta järjesti yhdistyksen henkilökunnalle virkistyspäivän toukokuussa Hellimöllä Orimattilassa. Ohjelmassa oli yhteistä ohjelmaa sekä yhteistä vapaa-aikaa ja hemmotteluhoitoja kuului päivään. Jokainen työntekijä sai vielä lisäksi lahjakortin hierontaan, jonka sai käydä itse valitsemanaan aikana nauttimassa. Päivän tarkoituksena oli tukea työhyvinvointia, työssäjaksamista sekä iloita yhdessä tekemisestä. Palautteen perustella tässä myös onnistuttiin.

Työsuojelutoimikunta järjesti työhyvinvointitunteja keväällä ja syksyllä. Kevään tunti oli virkistyspäivän yhteydessä. Syksyllä oli liikuntailtapäivä, jossa sai kokeilla sub-laudalla menoa, läskipyöräilyä tai kävellä luonnossa. Syksyllä oli myös työyhteisöpäivän yhteydessä virkistysiltapäivä, jolloin käytiin Lepakiston ulkoilualueella ulkoilemassa; pohdimme siellä mm. keitä olemme ja millaisina näemme itsemme yksilöinä, oman työtilanteen ja yhdistyksemme sekä työyhteisömme tulevaisuuden. Palan painikkeeksi paisoimme nuotiolla makkaraa ja nautimme jälkiruokasi nokipannukahvit tikkupullien kera.

Työntekijöiden työhyvinvointia ja jaksamista on haluttu myös tukea ja työntekijät saavat vuosittain Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Työhyvinvointitunteja liikunta/virkistysiltapäivien muodossa jatketaan myös vuonna 2019.

Työterveys Mehiläinen vastasi yhdistyksen työterveydenhuollosta vuosittain tarkistettavan toimintasuunnitelman mukaisesti.

Viime vuonna työsuojelutoimikunta sai käsiteltäväksi 3 työsuojeluilmoitusta. Ne käsiteltiin ja hoidettiin asiaan kuuluvalla tavalla.

6.5 Vastuutiimi

Vastuutiimiin kuuluvat toiminnanjohtaja ja talouspäällikkö (hallinto), Ensikodin johtaja (Ensikoti ja Vauvaperhetyön Avopalvelut), Turvakodin johtaja (Turvakoti), lähiesimies (Perheväkivaltatyön Avopalvelut) ja lähiesimies (Perhetyö ja Eroauttaminen). Vastuutiimi kokoontui viikoittain.

7. KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

7.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2016 – 2019. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tavoitteet, tulokset ja vaikutukset on määritelty viitenä painopisteenä:

- 1) Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen
- 2) Yhdenvertaisuuden edistäminen yhteiskunnassa
- 3) Uudistuminen lastensuojelujärjestönä muuttuvissa olosuhteissa ja rakenteissa
- 4) Uudenlaisten kumppanuuksien rakentaminen
- 5) Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivittävä käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. Arvioivan työotteen tavoitteena on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen, olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta Sofia-asiakashallintajärjestelmästä. Samanlainen asiakashallintajärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmme liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein ja keskusteluihin.

Itsearvioinnissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearvioinnin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksen

työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Yhdistyksen eri työmuodoissa tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoitettavalle STEAlle.

7.2 Yhteistyöhankkeet

7.2.1 Päijät-Hämeen Lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisohjelma (v. 2017 – 2018)

Olemme yhdistyksenä mukana muutosohjelmaan liittyvässä kehittämistyössä. Kehittämistyötä on tehty useissa alatyöryhmissä.

Perhekeskustoimintamallin alatyöryhmä, jossa on yhdistyksemme kaksi edustajaa, työstää päijäthämäläistä perhekeskusmallia, jossa mallinnetaan lapsi- ja perhepalvelujen kokonaisuutta. Palvelut on tarkoitettu toteutettaviksi lähipalveluina, unohtamatta matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja. Tavoitteena on verkostoitua ja sovittaa yhteen lasten ja perheiden julkiset sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden palvelut, järjestöjen ja seurakuntien palvelut ja vapaaehtoistoimijat.

Perhekeskustoimintamallin sisällä tarkastellaan myös:

- erotilanteen palveluita
- vanhemmuuden ja parisuhteen tukea
- turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajaperheiden tukea
- näyttöön perustuvia menetelmiä
- Alueella jo toimivien verkostojen hienoa työtä nivotaan yhteen perhekeskustoimintamallin kehittämisessä.

Yhdistyksemme edustaja on ollut mukana maakunnallisessa LAPE -ohjausryhmässä. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata toimintaa kohti yhteistä visiota, painottaa asiakkaat keskiössä pitävää asennetta, varmistaa osaltaan LAPE –positiivisen sanoman leviäminen ja seurata kehittämistyön etenemistä käytännössä.

7.2.3 Neljä tuulta – integroiva toimintamalli ehkäisevään työhön Päijät-Hämeessä: Pääteet, mielenterveys, lähisuhdeväkivalta ja rahapelihaitat (v. 2017 – 2019 Sosiaalialan osaamiskeskus Verso liikelaitos)

Hankkeessa mallinnetaan, testataan ja kuvataan eri toimijoiden yhteistyönä kehitettyä Neljän tuulen -ehkäisevän työn toimintamallia yhdessä Päijät-Hämeen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimialan ja kolmannen sektorin toimijoiden, ammattilais-

ten ja asiakkaiden kanssa. Mallissa korostuu asiakastyön näkökulma, dialoginen kohtaaminen, erilaisten hyvinvointitukien rajapintojen tunnistaminen, terveyserojen kaventaminen sekä varhainen tuki ja haittojen vähentäminen asiakkaan omia voimavaroja vahvistaen.

Hankkeessa tehty työ erottuu seudullisesta ehkäisevän työn koordinaatiosta siten, että hankkeessa korostuvat asiakastyötä tekevien työtavat, työmenetelmät, saaminen, asenteet ja näkökulmat. Seudullinen koordinaatio keskittyy palvelurakenteisiin ja niiden kehittämiseen ehkäisevän työn näkökulmasta.

7.2.4 Vanhempi vankilan portilla –hanke (v. 2017 – 2019, Ensi- ja turvakotien liitto)

Hankkeen toinen toimintavuosi Hämeenlinnan ja Lahden hankealueilla oli työläs, mutta antoisa. Hankkeeseen integroitui vuoden aikana yhteensä 15 perhettä, joissa 13 perheessä työtä tehtiin pitkäkestoisesti ja säännöllisesti yhteensä 143 tapaamiskertaa. Asiakastyön lisäksi alueen työntekijä oli mukana toteuttamassa 11 koulutuksellista tilaisuutta, itse osallistui 23 koulutuspäivään, 8 tutustumiskäyntiin ja oli toteuttamassa 4 tapahtumaa kohderyhmälle. Vankiperhetyön ja palvelupolkujen kehittämistyön tulokset hankkeessa tulevat perustumaan näihin tärkeisiin asiakas-, koulutus- ja havainnointityön kokemuksiin ja näistä tehtyihin johtopäätöksiin. Hanke keräsi vuoden aikana mukavasti lisää ”Riseuskottavuutta” ja pääsimme mukaan monenlaisiin verkostoihin, koulutuksiin ja tilaisuuksiin.

Helminä vuodesta haluaisimme korostaa lapsen näkökulman mukaan saattamista uuden vankilan suunnitteluun, kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisen, yhteistyössä toteutetut tapahtumat ja koulutukset, työparityön eri toimijoiden kanssa, **Vangin- perheen polku- työkalun käyttöönotto ja kehittelytyön** sekä puheenvuoroni: Rikosseuraamusta suorittavan perheen lapsen näkökulma, maakunnallisessa yhteiskehittämisen päivässä liittyen OT- (osaamis- ja tukikeskus) rakenteeseen erityisryhmien palveluita kehittäessä.

Suurimmat haasteet liittyivät vuoden aikana Kuopion hankealueen monitahoisiin ongelmiin, aikataulullisiin asioihin sekä asiakastyötä koskevan lomakkeiston puutteellisuuteen. Kuopion alueen haasteet jatkuivat syksyyn saakka, kunnes saimme uuden työnteki-

jän rekrytoinnin valmiiksi. Uudentyöntekijän mukana syksy toi mukanaan valoa ja uutta intoa yhteiseen hanketyöhön alueiden välillä. Asiakastyöhön valmistui loppuvuodesta kartoitus, palaute ja arviointilomakkeet sekä saimme jo muutaman asiakaspalautteenkin päättyneistä asiakkuuksista. Aikataulullista haastetta toivat vuoteen hyvin minimiin lasketut hanketyön resurssit, laaja yhteistyö verkosto ja yhden työntekijän uupuminen hankkeesta 4kk ajalta. Henkisesti raskaasta hankevuodesta jouluihin siirryttiin hyvillä ja odottavin mielin koko hanketiimin kokoontuessa yhteen 2 päiväksi arvioimaan kulunutta vuotta ja suunnitella viimeistä hanke vuotta. **Vuoden kantavia voimia olivat** huumorin ja yhteisen tekemisen meiningin säilyminen hanketiimissä, rikosseuraamuspuolen yhteistyötoimijoiden vahva ja motivoitunut sitoutuminen sekä positiivinen ja kannustava asiakastyön palaute.

Tavoitteet vuodelle 2018 Hämeenlinnan ja Lahden hankealueet

- 1) Lapsen osallisuuden korostaminen työssä
- 2) Perheiden kanssa työskentelyn
- 3) Kouluttaminen ja osallistuminen koulutuksiin

Toiminta ja tavoitteiden saavuttamisen arviointia

Toimintaa on ollut Hämeenlinnan ja Lahden pilottialueillani mielestäni riittävästi resursseihin nähden. Olen ollut erityisen kiitollinen eri toimijoiden kanssa tehdyistä työpariuksista, tapahtuma- ja koulutusyhteistyöstä sekä Vangin perheen polku- työkalun käyttöönotto kokeiluista. Vuoden 2018 tavoitteisiin hankealueillani päästiin mielestäni hyvin ainoastaan koulutusaikatauluissa ja asiakastyön vahvemmassa hyödyntämisessä kehittämistyössä on ilmennyt haasteita. Kouluttamiseen liittyvänä aikataulullista haastetta selittää Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön esteet uusien ohjeistusten julkaisemisessa.

Lapsen osallisuuden korostaminen työssäni näyttäytyi muun muassa niin, että lasten mielipiteitä kuultiin ja kerättiin uuden vankilan suunnitteluun hyödyntäen. Näitä lasten omia ajatuksia kerääntyi reilu kaksikymmentä kappaletta ja niistä työstin koonnin Hämeenlinnan vankilaan sekä suunnittelusta vastaavalle henkilölle RISEN keskushallintoon. Näiden mielipiteiden vieminen konkreettialueelle jatkuu vuoden 2019 aikana.

” toivon tilaan taikasauvan, jolla voin taikoa vanhemman kotiin” ”Säkkituoleja”, ”isölöhösohva”, ”pörröinen matto”

Lapsen osallisuus teemaa pidettiin yllä hankealueillani muuten niin, että muun muassa kehittämissyrymä 3 teemana oli kokonaan lapsen osallisuus, osallistuin lapsen osallisuuden lisäämiseen tarkoitettuun moniammatilliseen ”lapsikuiskaajat” työryhmään sekä lapsen osallisuutta havainnoitiin vankiloiden käytännöissä ja pidettiin esillä yhdistysten työyhteisöpäivissä. Konkreettisempina lasten osallisuutta lisäävinä työskentelyn keinoina nostaisin lasten mahdollisuuden vertaistukeen perheiden päivissä, uuden vankilan suunnittelutyön, Lapset puheeksi keskustelut, lapsen osallisuutta lisäävän keskustelun ylläpitämisen RISE käytänteissä ja työskentelyn Vangin perheen polku- työkalun avulla.

Perheiden kanssa työskentelyä oli vuoden aikana runsaasti ja koenkin näiden perheiden olevan kehittäjäkumppaneina tärkeässä roolissa. Työskentely eteni perheiden kanssa suunnitelmallisesti, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja työskentely ei loppunut kenenkään asiakkaan omasta tahdosta tai yllättäen. Työskentelyä on haastanut asiakastyön tavoitteiden, kaavakkeiden ja määrän ohjeistuksen puuttuminen ja arviointi- ja palautelomakkeiden valmistuminen vasta syksyllä 2018. Onnistumisia on tullut siinä, että asiakastyötä on ollut molemmilla hanke alueistani tasaisesti ja perheiden kokoonpanot ja työskentelyn tavoitteet ovat olleet erilaisia sekä työpareina on ollut useita eri henkilöitä eri organisaatioista. Perheitä on tavattu säännöllisesti noin kerran kuukaudessa ja eri toimijoiden kanssa sovittuja rooleja on pystytty hyödyntämään työskentelyssä. Perheiden kanssa tehty työ on säilyttänyt anonymiteetin ja se on kirjattu pääpiirteittäin Sofiaan ja tilastollisesti myös Sharepointiin. Asiakasprosessien kuvauksiin ja tapauskerto-
musten auki kirjaamisen tavoite jäi saavuttamatta ja siirtyy vuoden 2019 kevään tavoitteisiin.

11 v. lapsen palautetta: ”Mä tiedän miksi Nana käy tapaamassa mua, mutta en tiedä miksi te lastensuojelun perhetyöntekijät käytte?”

Lapsen 8 v. palaute: ”Kiva kun sä käyt ja voidaan puhua isän vankilajutuista.”

Kokonaisuudessaan asiakastyö on näyttäytynyt erittäin tärkeänä kehittämistyön työkaluna, mutta vienyt paljon aikaa. Haasteena on ollut, ettei asiakastyölle ole ollut ”raameja” ja niiden lopettaminen on haastavaa. Työn ohjautuminen iltoihin on ollut haasteena syksyn 2018 aikana.

Vuoden koulutukselliset kohokohdat olivat koulutus aamupäivä yhteistyössä Kritsin kanssa Laurean rikosseuraamuspuolen sosionomi opiskelijoille, puheenvuoro Rikosseuraamusperheen lapsen näkökulmasta OT- toiminnan yhteiskehittämisen maakunnallisessa päivässä Tampereella sekä Vikton kanssa järjestetty yhteinen koulutuspäivä: Rikosseuraamusasiakasta kohtaamaan päivä Hämeen linnassa. Päivät kokosivat eri sosiaali- terveys- ja RISE alan toimijoita laajasti yhteen ja tarjosivat mm. ensi tietopaketin rikosseuraamuksista, vapautumisen valmisteluista ja kohtaamisen taidoista asiakastyössä sekä lapsen näkökulmaa vanhemman suorittaessa tuomiota. Lastensuojelun yhteistyökoulutus vankiloille aiheesta lastensuojelutarpeen ilmoitusvelvollisuus, SHL- palvelutarpeen arviointi ja lapsen kohtaamisen jäi vielä toteutumatta, koska Keskushallintoyksikön uusi ohjeistus ei ole valmistunut vuoden 2018 aikana. Koulutus tullaan järjestämään, kun ohjeistus saadaan julkiseksi.

Vanhempi vankilan portilla -hanke Toiminta v. 2018	lukumäärä
Asiakastyön tapaamiset	143
Koulutukset toteutus	11
Koulutukset oma	23
Työnohjaus	18
Tutustumiskäynnit	8
Verkostotyö Hämeenlinna	25
Verkostotyö Lahti	14
Tapahtumat/ tilaisuudet asiakkaille	4

7.2.6 Vaikuttavuus esiin -hanke (v. 2018 – 2020, Ensi- ja turvakotien liitto)

Hankkeen päätavoitteena on rakentaa järjestöjen arkiseen toimintaan systemaattinen ja vaikuttavuustietoa jatkuvasti tuottava työpaja, jossa kokemusasiantuntijoiden ja työntekijöiden osallisuus on nostettu keskiöön.

Yhdistys on mukana hankekumppanina ja sitoutuu

- lähettämään yhdistyksen edustuksen kaikille yhteisiin kehittämispäiviin sekä
- järjestämään yhdistyskohtaisia kehittämispäiviä hanketyöntekijöiden kanssa;
 - 11.10.2018 työyhteisöpäivässä luennoi Vaikuttavuus esiin - hanketyöntekijä Janne Pulkkinen. Syksyn aikana on mallinnettu Vaikuttavuus esiin -ketjua.

7.2.7 Perheet keskiöön! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (v. 2018 – 2020), Lastensuojelun keskusliitto ry, STEA

Perheet keskiöön -hanke on STEAn rahoittama valtakunnallinen 70 järjestön yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (2018-2020). Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi hanketta. Hankkeessa toimii kolme koordinaattoria/päällikköä, 6 osa-aikaista (50%) järjestöagenttia kuudessa maakunnassa: Lapissa, Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa, Päijät-Hämeessä (LETK ry), Pääkaupunkiseudulla, Uudellamaalla sekä Varsinais-Suomessa

Hankkeen tavoitteena on tukea järjestöjen kiinnittymistä perhekeskustoimintaan. Käytännössä hanke tukee hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä järjestöjen verkostoitumista keskenään ja muiden perhekeskustoimijoiden kanssa. Perhekeskustoimijoille tarjotaan koulutusta ja konsultointia sekä kehitetään järjestölähtöisten kohtaamispaikkojen arviointia.

Järjestöjen kiinnittymistä perhekeskustoimintaan tuetaan valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti mm. verkostoitumisen, osaamisen vahvistamisen ja arvioinnin kehittämisen keinoin. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä LAPE:n kanssa. Maakunnallisen toiminnan tavoite on, että järjestöt toimivat osana maakunnallisten ja paikallisten perhekeskusten rakenteita osallistuen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen, arviointiin ja kehittämiseen. Kehittämisessä ja muutosprosessissa tuodaan perheet keskiöön. Perheet, lapset, nuoret ja vanhemmat ovat mukana suunnittelemassa, toteuttamassa, arvioimassa ja kehittämässä toimintaa.

Valtakunnallisesti:

- LSKL:n seminaareissa hanke-edustaminen, Soste-risteilyllä Asikkalan perhekeskuspilotin esittely
- Hankkeen 70 järjestön yhteiset verkostotapaamiset
- Hanketyöntekijöiden omat tapaamiset
- Koulutuskokonaisuuksien suunnittelua ja työstöä
- Hyvien käytäntöjen ja toimintojen mallintamista
- LAPE-koulutukset

Päijät-Hämeessä:

- Alkukartoitusta (hankkeen kysely perhekeskustoimijoille), laaja-alaista selvitystyötä Lape-piloteista ja perhekeskustoimijoista, maakunnan ”haltuun ottamista”
- LAPE-yhteistyö (työpajat)
- Maakunnan järjestöihin tutustuminen
- Hankkeen ja LAPE:n seminaari järjestöille
- Järjestöjen kahvit ja työpajat
- Yhdistysten tapaamisia
- Perhekeskus-piloteissa mukana oleminen
- Kohtaamispaikan kysely perheille (perheiden osallisuuden tukeminen)
- Kohtaamispaikkaverkosto kootaan + yhteinen perhetapahtuma
- Perhekeskustoimijoiden yhteinen tapahtuma erityislapsille
- Monialainen verkostotyö
- Vaikuttamistyö

Järjestöjen verkostoitumisen ja osallisuuden tukeminen:

Järjestöagentti on koonnut Päijät-Hämeen lapsiperhejärjestöjä yhteen. Tavoitteena on ollut toisiinsa tutustuminen sekä perhekeskusverkostoon nivoutuminen. Yhdistyksiä tuetaan yhteistoimintaan kohtaamispaikoissa ja tulevissa perhekeskuksissa. Verkosto koontui kaksi kertaa ja kolmas kerta toteutettiin työpajana marraskuussa, yhteistyössä LAPE:n kanssa. Työpajassa työstettiin järjestökarttaa, joka auttaa maakuntaa ja toimijoita ymmärtämään sekä tunnistamaan järjestöjen toimintaa, myös järjestöt tunnistavat toisensa paremmin. Järjestöjä tavattiin myös heidän omalla paikkakunnallaan mm. yhdistystapahtumissa.

7.2.7 Vapaaehtoistoiminnan verkosto (kohdennettu toiminta-avustus, Lahden Lähimmäispalvelu ry)

Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä työryhmien, verkoston kokoontumisten, tapahtumien ja vapaaehtoistoiminnan messujen suunnittelussa ja toteuttamisessa (ks. KAVA ja tapahtumat).

7.2.8 Päijät-Hämeen sosiaaliturvayhdistys

Hankkeessa tavoitellaan kohderyhmän lisääntyttä osallistumista toimintoihin ja kiinnostusta omaan hyvinvointiin vaikuttamisesta sekä yhteistoiminnan muuttumista verkostomaiseksi työotteeksi eri toimijoiden kesken.

Yhteinen Päijät-Häme -hanke (v. 2017 – 2020)

Vuoden 2017 aikana P-H:n sosiaali- ja terveysturva ry on käynnistynyt ”Yhteinen Päijät-Häme” -hankkeen. Hanke on STEAn ”Järjestö 2.0 -mukana muutoksessa” -avustusohjelman osahanke.

Hankkeen tavoitteena on yhdistyskentän roolin, arvostuksen, näkyvyyden ja tasapainoisen kumppanuuden vahvistaminen ja toimintaedellytysten turvaaminen monitoimijaisessa toimijaverkostossa yhdessä Päijät-Hämeen kuntien ja maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

7.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto

Seudullisen Päijät-Hämeen turvallisuusverkoston toiminnan tavoitteeksi on muotoutunut asiakaslähtöisen ja käytännönläheisen toimintamallin luominen ja ylläpitäminen perheväkivallan ehkäisyyn ja katkaisemiseen. Työskentelyn osatavoitteina ovat oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen perheväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietouttaan työpaikoillaan mm. koulutusta järjestämällä.

Turvallisuusverkoston toiminnan koordinoinnista vastaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso –liikelaitos yhteistyössä Lahden ensi- ja turvakoti ry:n Turvallisten perheiden Päijät-Häme -toiminnan kanssa.

Verkosto kokoontui vuoden 2018 aikana neljä kertaa.

Perhe -ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)

Seutukoordinaatioryhmään kuuluu edustajat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä, alueen kunnista, Hämeen poliisista, Rikosuhripäivystyksestä, Seurakuntayhtymästä, So-

siaaialan Osaamiskeskus Versosta ja Lahden ensi- ja turvakoti ry:stä. Toimintaa koordinoi Verson ehkäisevän työn koordinaattori ja yhdistyksen verkostokoordinaattori.

Ryhmän toiminta perustuu Tavoitteena turvallisuus -toimintaohjelmaan, joka koostuu koulutuskoordinaatiosta (kolme kohdennettua koulutusta), palvelupolkujen ja toimijatahojen kuvauksista, ajantasaisen tiedon tuottamisesta, sekä phturvallisuusverkostowikialustan kehittämisestä ammattilaisten tueksi. PLW vastaa toimintasuunnitelman toteutumisesta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Neljän tuulen näkökulma oli esillä myös PLW-toiminnassa.

7.4 Ohjausryhmiin ja yhteistyöverkostoihin osallistuminen

OHJAUSRYHMÄT JA YHTEISTYÖVERKOSTOT v. 2018		
<p>Eroitiimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anne Meritie, Marjut Pitkänen Mika Ketonen <p>Erohankkeiden verkosto (Etu-liitto):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anne Meritie, Marjut Pitkänen, Mika Ketonen <p>Hanketyöntekijöiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sanna Peltonen <p>Harley Davidson Club of Finland (Pieni Leluralli):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Hämeenlinna-Kotka-Lahti tapaamistyön alueryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivi Salonen <p>Järjestöjen verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sanna Peltonen <p>Kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sanna Peltonen <p>Lahden alueen parisuhdetoimijoiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Lahden vauvaverkko: (edustus; yksi henkilö /työmuoto)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ensikoti, Baby blues, Peukaloinen, Perhetupa, Alvari-perhetyö <p>LAPE-ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen <p>LAPE-työryhmät/verkostot:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sanna Peltonen 	<p>Lapset keskiössä -työryhmä (Etu-liitto):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Maaret Parviainen <p>Lapsiperhetoimijoiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sanna Peltonen <p>Marak-työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sirpa Knaappila ja Riitta Takala <p>Miestyön kehittämiskeskus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Motoristit koulukiusaamista vastaan -työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Nikkilän perhepalvelukeskus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä PLW:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen (sihteeri), Jukka Ihalainen <p>Päijät-Hämeen alueen kehittämisryhmä (Vanhempi vankilan portilla -hanke):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Maaret Parviainen <p>Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY), lastensuojelun yksikkö:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hiikka Ahonen, Niina Neuvonen ja Heli Lehtinen <p>Päijät-Hämeen sosiaaliturvayhdistys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen <p>Päijät-Hämeen Turvallisuusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen pj., Jukka Suni, Riitta Takala, Sirpa Knaappila ja Heli Lehtinen <p>Päijät-Hämeen Vapaaehtoistoiminnan verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anna-Maria Sipponen ja Sinikka Walldén 	<p>Salpausselän srk:n LapsiArkin ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anna-Maria Sipponen <p>Sosiaaialan osaamiskeskus Verso, johtokunta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen <p>Sosiaaialan osaamiskeskus Verso:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Sosiaalitoimen perhehoidon työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivi Salonen, Marjut Pitkänen, Mika Ketonen ja Anne Meritie <p>Tapaamispaikkatoiminnan työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen, Terhi Hugg, Päivi Salonen ja Anne Meritie <p>THL:n Avainkouluttajien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Tuettu vapaaehtoistoiminta Lahdessa -hanke, ohjausryhmä (Dila):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen <p>Tukea vapaaehtoisuuteen -hanke, ohjausryhmä (Dila):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jukka Ihalainen, Anna-Maria Sipponen <p>Valtakunnallinen mieskaveritoiminnan ohjaajien verkosto (Pienperheyhdistys):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Anna-Maria Sipponen <p>Valopilkku (Kiusaamisasioiden tuki ja neuvonta-keskus):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen <p>Yhteispelillä kohti arjen hyvinvointia -hanke:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Heli Lehtinen

PERHEVÄKIVALTATYÖ

Turvakoti (8)

- » 1 turvakodin johtaja
- » 4 perhe- ja kriisityöntekijää
- » 2 perhe- ja kriisityöntekijää, yötyö
- » 1 emäntä

Väkivaltatyön Avopalvelu (5)

Lähiesimiehenä toimii yksi väkivaltatyön asiantuntijoista

Väkivaltatyön avopalvelu

- » 3 väkivaltatyön asiantuntijaa
- » 1 väkivaltatyön asiantuntija/verkostokoordinaattori

Lapsityö

- » 1 väkivaltatyön asiantuntija/lapsityö

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN

PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN (8,5)

Lähiesimiehenä toimii vastaava erotyöntekijä

Alvari-perhetyö

- » 1 vastaava alvari-perhetyöntekijä
- » 1 alvari-perhetyöntekijä (31.7.2018 saakka)

Tapaamispaikka

- » 3 tapaamisohjaajaa

Ero lapsiperheessä –toiminta

- » 1 vastaava erotyöntekijä
- » 1 erotyöntekijä
- » erotyöntekijä 50 %

Mieskaveritoiminta

- » 1 mieskaveritoiminnan ohjaaja/vapaaehtoistoiminnan koordinaattori

VAUVAPERHETYÖ

Ensikoti (10)

- » 1 ensikodin johtaja
- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 4 vauvaperhetyöntekijää
- » 2 vauvaperhetyöntekijää, yötyö
- » 1 emäntä
- » 1 laitoshuoltaja

Vauvaperhetyön Avopalvelut (5,85)

Lähiesimiehenä toimii Ensikodin johtaja

Baby blues

- » 1 vauvaperhetyöntekijä, lisäksi tarvittaessa unirytmityöntekijä

Päiväryhmä Peukaloinen

- » 1 vastaava vauvaperhetyöntekijä
- » 1 vauvaperhetyöntekijä

Perhetupa

- » 1 vastaava perhetyöntekijä 50 % (järjestöagentti 50 % Perheet keskiöön! -hanke; LSKL)
- » 1 perhetupaohjaaja, osa-aikainen 85 %
- » 1 perhetyöntekijä, osa-aikainen 50 %
- » 1 lastenohjaaja, osa-aikainen 50 %

HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT (4,68)

Toimistopalvelutiimi (3,68)

- » 1 talouspäällikkö (toimistopalvelutiimin esimies)
 - » 1 palkanlaskija/toimistosihteeri
 - » 1 kirjanpitäjä/toimistosihteeri, osa-aikainen 0,68 %
 - » 1 toimistoavustaja (STEA; Paikka auki 2 -ohjelma)
- toiminnanjohtaja

9. KOULUTUS

Henkilökunta osallistui aktiiviseksi Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työpajoihin sekä muihin ammatillista osaamista täydentäviin koulutuksiin.

Yhdistyksen eri työmuodot järjestivät koulutustilaisuuksia ja tapahtumatoimintaa. Työntekijät kouluttivat omaan erityisosaamiseensa liittyen eri yhteistyötahojen järjestämissä tilaisuuksissa.

Yhdistyksen toimipisteissä oli käytännönharjoittelujaksolla opintojensa loppupuolella olevia eri sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita yhteensä 20.

Työryhmien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuivat säännöllisesti.

10. HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on ollut vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen sekä varainkeruukampanjoiden avulla.

Olemme seuranneet tarkkaan SOTE-uudistuksen etenemistä. Kuntayhtymä siirtyi ensimmäisten joukossa uuteen järjestelmään, joten SOTE-uudistus ja sen mukanaan tuomat haasteet kansalaisjärjestöille ovat olleet esillä jokaisessa johtokunnan kokouksessa. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän irtisanottua Alvari-sopimuksen on yhdistyksen taloustilanne ollut mittavasti esillä johtokunnan kokouksissa. Johtokunta velvoitti tutki-
maan keinot talouden tasapainottamiseksi. Tarvittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta kokoontunut vuonna 2018 yhteensä 9 kertaa. Kokoukset on pidetty kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuusi jäsentä.

Johtokunta	
Koskinen-Laine Ulla, pj	
Hildén Sirkku	
Lilius Ulla	
Lehtola Satu	
Lampinen Minna	
Kajander Marjut	12.12.2018 asti
Mäkelä Jukka	12.12.2018 asti
Partanen Iida	12.12.2018 alkaen
Markkanen Marju	12.12.2018 alkaen

Johtokuntatyöskentelyn kehittäminen

Johtokunnan jäsenet ovat sitoutuneita, mutta monessa mukana, mikä on yhdistyksen kannalta hyvä asia. Aika-ajoin ongelmaksi on osoittautunut useiden kokousten päällekkäisyys ja näin kokousten saaminen päätösvaltaisiksi. Ongelman ratkaisemiseksi sovittiin kevät- ja syyskauden kokousaikataulut vuoden alussa ja kesälomien alkaessa.

Johtokunnan jäsenet ovat osallistuneet aikataulujensa puitteissa yhdistyksen ja tukijoiden järjestämiin tapahtumiin. Puheenjohtaja on osallistunut työyhteisöpäiviin, seminaareihin ja koulutuksiin soveltuvin osin. Puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja talouspäällikkö ovat kokoontuneet säännöllisesti ennen yhdistyksen johtokunnan kokouksia ja tarpeen vaatiessa muulloinkin.

Yhdistystyö

Jäsenistö kutsuttiin koolle maaliskuussa pidettävään kevätkokoukseen sekä marraskuussa pidettävään syyskokoukseen. Lisäksi jäsenistöä on aktivoitu mm. tarjoamalla mahdollisuutta vapaaehtoistyöhön. Jäseniä oli v. 2018 lopussa yhteensä 161.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa on ilmoitettu jäsenistölle tarkoitetuista tilaisuuksista. Jäsenkirjeet on lähetetty säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

11. TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin kotisivuilla www.lahdenensijaturvakoti.fi, Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi paikallisen median edustajat (TV, radio ja lehdistö) tiedottivat toiminnastamme useita kertoja. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhdistyksen omin työntekijäresursein.

Runsas määrä sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä toimivia henkilöitä sekä alan opiskelijoita kävi tutustumassa yhdistyksen eri työmuotoihin.

Alan asiantuntemusta ja tietoutta äidin ja lapsen varhaisesta vuorovaikutuksesta, perhe- ja lähisuhdeväkivallasta, perhetyöstä sekä päihde- ja läheisriippuvuudesta tuotiin esille luennoimalla, esittelemällä toimintaa ja osallistumalla eri sidosryhmien tilaisuuksiin (ks. kohta Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta).

12. TALOUS

Yhdistys on voittoa tavoittelematon lastensuojelujärjestö. Sen taloutta hoidetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta.

Yhdistys on valtakunnallinen palveluntuottaja. Yhdistyksellä on ostopalvelusopimus Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa (Ensikoti, Tapaamispaikka, Alvari-perhetyö). Alvari-perhetyön sopimus päättyi vuoden 2018 syksyn aikana. Lahden kaupunki rahoittaa Perhetuvan toimintaa vuosittain päätettävällä avustuksella. Muiden kuntien osalta käytetään asiakaskohtaista maksusitoumusta.

Yhdistys omistaa ensikotirakennuksen osoitteessa Mustamäenkatu 74, Lahti ja Asunto Oy Salpauksen osakkeet, jotka oikeuttavat 34 m²:n suuruisen huoneiston hallintaan osoitteessa Saimaankatu 8 C 74, Lahti.

Ympäri vuorokautiset **ensikotipalvelut** rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamilla hoitopäivämaksuilla.

Turvakotitoiminta on valtion rahoittamaa. Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi THL.

Tapaamispaikkatoimintaa rahoittavat käyttäjäkunnat. Tapaamispaikan palveluiden kysyntä on lisääntynyt runsaasti edellisvuoteen verrattuna.

STEA on yhdistyksemme avopalveluiden päärahoittaja. Suoriteperusteisesti vuodelle 2018 STEAn avustukset olivat **731.792,38 €**.

Baby blues -toiminnan avopalvelut rahoitetaan STEAn avustuksella. Unirytmityspalvelu rahoitetaan kuntien maksamilla korvauksilla. Työmuotoon ohjattiin 500 € yhdistyksen saamasta vapaaehtoisesta tuesta.

Päiväryhmä Peukaloisen toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella. STEAn avustus ei täysin riittänyt kattamaan toiminnan kuluja.

Perhetuvan rahoittajina ovat Lahden kaupunki ja STEA.

Väkivaltatyön Avopalvelu (Jussi-työ, Avokriisityö ja Turvallisten perheiden Päijät-Häme toiminta) rahoitetaan STEAn avustuksella. Lahden Seurakuntayhtymältä saatiin 3.000 €:n avustus korvauksena Jussi-työntekijöiden Perheasiainneuvottelukeskukseen kanssa tekemästä asiakasyhteistyöstä.

Lapsityö rahoitetaan STEAn avustuksella.

Alvari-perhetyön ostopalvelusopimus Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa päättyi PHHYKY:n toimesta 30.9.2018. Toiminnan päättymiseen johtaneesta menettelystä aiheutui yhdistykselle merkittävä tappio.

Ero lapsiperheessä –toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella. Työmuotoon ohjattiin 15.000 € yhdistyksen saamasta vapaaehtoisesta tuesta.

Mieskaveritoiminta rahoitetaan STEAn avustuksella. Työmuotoon ohjattiin 1.000 yhdistyksen saamasta vapaaehtoisesta tuesta.

Perheet keskiöön! -hanke (LSKL) rahoitetaan STEAn avustuksella .

Paikka auki 2 -ohjelma rahoitetaan STEAn avustuksella.

Yhdistyksen toimintavuosi oli taloudellisesti tappiollinen. Kuntien käyttämät Ensikodin hoitovuorokaudet olivat muutamana kuukautena merkittävästi vähäisemmät kuin edellisenä vuotena. Ero lapsiperheessä -toimintaan suunniteltu vapaaehtoinen tuki jäi suunniteltua pienemmäksi. Alvari-perhetyön toiminnan päättymiseen johtaneesta menettelystä aiheutui yhdistykselle merkittävä tappio.

YHTEENVETO TALOUSLUVUISTA	31.12.2018
Kokonaistuotot	2 513 227,70 €
Kokonaiskulut	- 2 669 101,96 €
Tilikauden alijäämä	- 155 874,26 €
Taseen loppusumma	316 264,36 €

Yhdistyksen muut tuotot koostuvat lahjoituksista, varainhankinnasta ym. tuotoista. Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

Yhdistyksen saamat lahjoitukset:

Yhdistys voi vastaanottaa lahjoituksia. Vuonna 2018 kansalaiset, yritykset ja yhdistykset osoittivat tukea seuraavasti:

Rahalahjoituksia:

- ✓ Anstar Oy
- ✓ Finncont
- ✓ Hammaslaboratorio Horelli Oy
- ✓ Lahden MarttaClubi ry
- ✓ Lahden seudun Yrittäjänaiset
- ✓ Lahden seurakuntayhtymä
- ✓ LC Lahti Laune
- ✓ Onni ja Hilja Tuovisen säätiö
- ✓ R23 Wellamo I.O.O.F ry
- ✓ S-ryhmä, lahjakortit
- ✓ Stiftelse 7nde Mars Fonden
- ✓ Valinta-Rengas Oy
- ✓ Wellamon Kokoomusnaiset
- ✓ yksityiset henkilöt

Erilaisia tavaralahjoituksia:

- ✓ Arvid Nordqvist maahantuonti; Hipp vauvanruokaa
- ✓ Esprit Karisma, hyväntekeväisyyskampanja; vaatteita
- ✓ Kanresta Oy, täytekakku
- ✓ Lahden LC Ladyt; 65 kpl pehmonalleja
- ✓ Lahden sos.dem. kunnallisjärjestön käsityökerho; sukkaa ja lapsia
- ✓ Lahden Tikkukilta, seinätekstiili
- ✓ Liipolan kirjastopisteen Novellikoukkaajat; villasukkia, pipoja ja vilttejä vauvoille
- ✓ Nosh; vauvojen ja naisten vaatteita
- ✓ Print Team; tarramuovia, rullapaperia, postitusputkia
- ✓ Salpausselän seurakunta; vauvanvaatteita
- ✓ Teollisuus23; kakkuja
- ✓ Valokuvaus Lehto, pop up -kuvaus
- ✓ Vaunupuoti; arpajaispalkintoja
- ✓ Viemäriverstas; lahjakortteja
- ✓ Yksityiset henkilöt; vauvojen, lasten ja aikuisten vaatteita, villasukkia, vilttejä, lakanoita, lasten patjoja, lampaantaljoja, tuttipulloja, syöttötuoli, vauvanvaunuja, pinnasänkyjä, amme, matkarattaat, potkupyörä, lasten kirjoja, leluja, lautapelejä, kosketinsoitin, luistimet, 4 kpl Eckerö Linen bonusmatkalahjakortteja, kodintarvikkeita, askartelutarvikkeita

13. TIIVISTELMÄ TILASTOSTA v. 2018

Asiakastyö v. 2018					
	naisia	miehiä	lapsia	perheitä	asiakkaita yht.
VAUVAPERHETYÖ	172	124	214	168	510
PERHEVÄKIVALTATYÖ	203	104	141	314	448
PERHETYÖ JA EROAUTTAMINEN	266	166	201	357	633
Yhteensä	641	394	556	839	1591
Matalan kynnyksen toiminta:					
Perhetupa	Vuositasolla Perhetuvan toiminnassa oli mukana n. 400 eri perhettä (n.60 perhettä/vko, n.25 aik./pv ja n. 30 lasta/pv)				
Vapaaehtoistoiminta	76 hlö				

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY		TILASTOYHTEENVETO vuodesta 2018									
kursivoiduilla numeroilla vuoden 2017 luvut											
Vauvaperhetyö											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.	
Ensikoti	42	38	14	13	45	37	44	35	101	88	
Baby blues, avopalvelu	89	104	78	97	125	142	88	104	292	343	
Baby blues, unirytmitys (16 vauvaa) <i>Baby blues -unirytmitys (11 vauvaa)</i>	11	16	8	13	20	20	11	15	39	49	
Peukaloinen (ryhmätoiminta, motivointi- ja jälkityös)	24	14	4	1	24	15	22	14	52	30	
YHT.	166	172	104	124	214	214	165	168	484	510	
(ero edelliseen vuoteen)	6		20		0		3		26		
Hoitovuorokaudet:					<i>hvrk lapsi t</i>	<i>hvrk lapset</i>	<i>hvrk aik.</i>	<i>hvrk aik.</i>	<i>hvrk yht-</i>	<i>hvrk yht.</i>	
Ensikoti					2577	2152	3042	2880	5619	5032	
(ero edelliseen vuoteen)					-425		-162		-587		
Baby Blues -unirytmitys					33	46			33	46	
(ero edelliseen vuoteen)					15				13		
Matalan kynnyksen toiminta	Vuositasolla Perhetuvan toiminnassa oli mukana n. 400 eri perhettä										
Perhetupa	(n. 60 perhettä viikossa, päivittäin n. 25 aikuista ja 30 lasta)										
	<i>ero ed.v.</i>										
⊕ avoin päivätoiminta	5443	6710	1267	käyntikertaa (aikuisten 3126 ja lasten 3584 käyntikertaa)							
⊕ lastenhoito	15	24	9	hoitokertaa							
⊕ ryhmätoiminta ja juhlat	76	81	5	eri ryhmiä (ryhmien kokoontumiskertoja yht. 144)							
⊕ lasten musiikkituokiot ja vauvajooga	37	41	4	kerta							
Perheväkivalta											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.	
Turvakoti	131	115	3	7	89	116	134	122	223	238	
Väkivaltatyön avopalvelut (Avokriisi/Jussi-työ)	110	88	134	97	24	15	229	182	268	200	
Lapsityö					3	10	3	10	3	10	
YHT.	241	203	137	104	116	141	366	314	494	448	
(ero edelliseen vuoteen)	-38		-33		25		-52		-46		
Hoitovuorokaudet:					<i>hvrk lapsi t</i>	<i>hvrk lapset</i>	<i>hvrk aik.</i>	<i>hvrk aik.</i>	<i>hvrk yht-</i>	<i>hvrk yht.</i>	
Turvakoti					1373	1247	1463	1139	2836	2386	
(ero edelliseen vuoteen)					-126		-324		-450		
Perhetyö ja Erouttaminen											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.	
Tapaamispaikka	112	166	61	106	121	152	166	216	294	424	
Alvari-perhetyö (aj. 1.1. - 30.9.2018)	8	6	5	2	12	10	8	6	25	18	
Ero lapsiperheessä (yksilötyö ja ryhmät)	74	89	47	57	32	28	128	129	153	174	
Vanhempi vankilan portilla -hanke	1	5	1	1	1	11	1	6	3	17	
YHT.	195	266	114	166	166	201	303	357	475	633	
(ero edelliseen vuoteen)	71		52		35		54		158		
Valvotut ja tuetut tapaamiset ja vaihdot					Valvotut tap.	Tuetut tap.	Valv.vaihdot				
Tapaamispaikka					420	660	457	471	80	52	
(ero edelliseen vuoteen)					240		14		-28		
Mieskaveritoiminta (vapaaehtoistoimintaa)					Uudet mies-kaverit	Äitien hakemukset	Mieskaveri + pikkukaveri -yhdistämiset				
					17	8	16	10	17	7	
(ero edelliseen vuoteen)					-9		-6		-10		